

МОЛОДИЙ КОМУНАР

Виходить з 5 грудня 1989 р.

№ 18 (4151)

ПОНЕДІЛОК

13 ТРАВНЯ 1991 р.

Ціна 40 коп.
(виробничою — 12 коп.)

ГАЗЕТА КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Ранок 9 травня зустріє усіх дощом, але всім до меморіалу на місцях солдатських поховань м. Кіровоград прийшло багато ветеранів та молоді. Особливо жодна було на Меморіалі пам'яті. Пройшли колами воїнів, на гранітні плити лягло море квітів. Після цього свята перайшло в центр міста. На площі ім'яні Кірова відбувся святковий концерт духової музики, а потім — виступи дитячих танцювальних ансамблів.
Фото І. КОРЗУНА, В. ГРИБА.

звертаємо вашу увагу:

◆ З відомих причин, про це повідомлялося, «МК» не вийшов 4 травня. Ми змушені були дещо змінити й графік виходу газети (свята ж далеко не всім на користь!). Але не проінформувати вас, шановні читачі, про

всі минулі події просто не маємо права. Отож, максимум інформації при мінімумі газетної площі — 2 і 3 стор.

◆ Знову дебати, знову рішення й постанови: наближається III республіканська конференція ЛКСМУ (МДС). Пройде вона у Києві 17—19 травня. Щодо дебатів, то вони вже починаються у цьому номері газети. Спілка молоді сьогодні — 4 стор.

◆ День ПЕРЕМОГИ — свято, яке ніхто не піддає сумніву. Роздуми молодих і ветеранів про ті славетні події сорокашестирічної давності — 5 стор.

9
Т
Р
А
В
Н
Я

◆ На розвороті (6—7 стор.) трохи фантастики, пригод і чортівщини. Є й серйозніші речі, наприклад, роздуми про Угорщину: якою стала тепер ця донедавна братня країна.

◆ Минув День преси. Це свято не тільки професійних журналістів, а й усіх друзів газети. Подаємо добірку їх матеріалів — 8 стор.

◆ Любителів сучасного театру запрошуємо зазирнути на 9 стор.

◆ Ніндзюцу — це мистецтво бути терплячим. Якщо вас заінтригувала назва, будь ласка, подробиці на 10 стор. Там іще реклама, події спортивного життя області.

◆ Програма телепередач на тиждень — 11 стор.

◆ Остання, 12 сторінка, — ребус, VIDEO і дещо про Распутіна.

9
Т
Р
А
В
Н
Я

ПРИЄМНИЙ ПЕРШОТРАВЕНЬ

Для багатьох учасників демонстрації та, певно, і наших читачів, цьогорічний Першотравень традиційно залишив приємні спогади. Гарно і просто було того дня на міській площі ім. Кірова — майорили прапори, вулиці купалися в прикрасах. Ніякої помпезності, ніякої задириливості — щиро сміялися люди. А це, повірте, радо бачити, коли згадаєш про наше життя. Та й ми всі вже давненько не бачили усмішок, а тут їх — ціле море.

Що не колона — посмішки, мелодії, чудовий настрій. Крокували ветерани війни, праці, учні і студенти, виробничники, службовці. Про них всіх — теплі слова з гучномовця. Червонозорівці, гідросилівці, друкувальники та радійці... Хіба всіх і перелічиш! Можна було б, та навщо — адже всі вони воедино сліпили площу квітами, та й самі, як ті квіти, цвіли у веселості.

До речі, вона, веселість, ще довго дзвеніла піснями на площі та в скверах, у наших із вами домішках. От якби лишень не проходила вона від нас і в інші дні, бо 1 травня лише раз на рік.

НАШ КОР.

Оптом скуповують молоко жителі Свердловська. Розгадка чорного ажіотажу досить проста: в умовах жорстокого молочного дефіциту внаслідок хвороби готують на ньому манну кашу.

У Гонконзі працівники одного з виховних закладів дійшли до висновку, що концентрація заліза у волоссі спокійних в'язнів набагато менша, ніж у тих, хто схильний до насильства. Авторі відкриття вважають, що їхні дослідження допоможуть у профілактиці злочинів.

У кінці квітня в Томі пройде міжнародний кінофестиваль «Жіночий світ». Очікується прибуття від нього в сумі близько 100 тисяч карбованців. 10 процентів організатори фестивалю вирішили перерахувати найбільш нужденній жіночій області. У зв'язку з цим Самарське відділення Союзу кінематографістів СРСР оголосило конкурс на найкращу землячку.

В одній з лабораторій Сан-Франциско (США) розроблено нову тканину, яка зігріває людину в мороз, освіжає в спеку, добре випаровує вологу. Особливо її чудодійні властивості є поліетиленогліноль — суміш воску і новостворених хімічних речовин, молекулярна структура яких змінюється залежно від температури. Тканина довготривала в експлуатації, до того технологія її виготовлення зовсім нескладна.

У Міністерстві охорони здоров'я СРСР виступає питання з підприємством, яке береться виготовляти штучні чоловічі статеві члени. Сьогодні, за словами головного психіатра міністерства Олександра Карпова, чоловіків з різноманітними статевими розладами сильніше заздалегідь. За час перебування в постійних стресах. У нас в країні виникла багатомільйонна армія імпотентів.

Переговори з організації, яка вирішила взяти за таке незвичайне виробництво, проходять успішно. Правда, її назва й координати поки що невідомі: це комерційна таємниця.

На першу ярмарку «Міняйло» зібрались в Алапавську близько трьохсот громадян. На обмін, крім меблів, посуду, апаратури пропонувались зовсім звичні для такого виду угод товари — труси і бюстгалтери. Ярмарок пройшов з великим успіхом. Вирішено його повторити.

Учасники щорічної конференції Далекосхідної асоціації морських капітанів, яка відбулась у Владивостоці, вирішили звернутись до Президента СРСР М. С. Горбачова з проханням помилувати капітанів пароплава «Адмірал Нахимов» і теплохода «Петр Васев». 31 серпня 1986 року при зіткненні цих суден у Чорному морі загинуло 423 чоловіки.

У Римі заарештовано чотирьох ірландців-іезуїтів, котрі повинні з'ясувати операційну в гінекологічній клініці Сан-Камілло на знак протесту проти практики штучного переривання вагітності. Нанесені клініці збитки оцінюються в 10 мільйонів лір.

Іезуїтам загрожує тюремне ув'язнення строком від двох до шести років. Капелан клініки Сан-Камілло отець Еміліо засудив дії релігійних фанатиків, заявивши, що державні закони треба поважати, навіть якщо ти з ними не згоден.

[За матеріалами преси]

ЦЕЙ НЕЗАБУТНИЙ ДЕНЬ

Не дивлячись на всі круті повороти нашої історії, День Перемоги залишиться найдорожчим і найсвятішим святом для нашого народу. З Великою Вітчизняною війною, перемогою в ній пов'язані біль і страждання, муки і горе наших людей. Немає такої родини, яку б не торкнулась страшна війна.

Учасники вечора гуртом підхопили пісні «Вогник», «Про кордон», які співав І. Ф. Баріш. Слухачі добре сприймали вірші, які читала М. Ф. Бабенко.

В знак глибокої вдячності ветеранам і з нагоди свята Олег Кохно виконав пісню «В землянці», яка нагадала ветеранам про роки

Потім на вечорі були запалені свічки — на знак пам'яті про тих, хто не дожив до свята, поклав своє життя на алтар Великої Перемоги, хто загинув у Афганістані.

Про проблеми нинішнього дня, соціальні, економічні, моральні, духовні: наголошувалося у піснях Вячеслава Орловського, Олега

День Перемоги — свято, в якому з'єднались гіркі слези втрат і радісні усмішки торжества життя.

З ініціативи обласного та міського комітетів комсомолу, комітету у справах молоді Кіровоградського міськвиконкому з нагоди 46-річчя з Дня Перемоги було проведено День пам'яті. Так, 8 травня, з допомогою учнів 34, 8, 19 та 31 середніх шкіл обласного центру солдатським вдовам та інвалідам Великої Вітчизняної війни вручені продовольчі замовлення, поздоровлено їх із святом.

9 травня у сквері біля кінотеатру «Комсомолец» о 20-й годині розпочався Вечір пам'яті з участю авторів та виконавців самодіяльної пісні. Хоча і йшов дощ, але люди стояли і слухали пісні присвячені Перемозі у війні: «Сидиш біля вікна» у виконанні Анатолія Кирилова, «Як вертались козаченки із війни» — Андрія Фоменка, «Балада про боротьбу» — Вадима Мурованого, «Поїзд у вогні» та «Розповідь ветерана» — Андрія Бондаря.

У вечорі Пам'яті взяли участь ветерани війни і праці, учасники звільнення Кіровоградщини від німецько-фашистських загарбників І. Ф. Баріш, В. П. Повійчук та М. Ф. Бабенко — усі во-

їхньої молодості.

Нашим ровесникам також довелося пізнати лихо війни. Скільки їх пройшло афганськими стежками? Скільки залишилось скаліченими? Скільки навіки залишилось лежати в землі? Сьогодні Афганістан болить у наших душах. Саме цьому були присвячені пісні «Це біль» Анатолія Кирилова та «За річкою, де мій дім», «Хвилина мовчання» — Юрія Срижкова.

Кохно, Вадима Мурованого, Андрія Бондаря, у віршах Анатолія Харчанова.

Тоді, 9 травня, наш народ став переможцем, а сьогодні нам ще треба ним стати. Т. МУЗИЧЕНКО.

На знімку внизу: воїни Кіровоградського гарнізону Роман ХАРЧЕНКО та Віктор ДАНИЛЬЧУК прямо з польової кухні пригощали всіх бажаючих солдатською кашею [з м'ясом].

Фото В. ГРИБА.

КВІТИ ПАМ'ЯТІ

Святкуючи пам'ятний День Перемоги, в багатьох селах і містах Кіровоградщини словом вічної дяки згадали і партизанів, які об'єднувались в багато різних загонів і громилі гітлерівських окупантів у тилу ворога. Не забули й про загін Ворошилова, командиром якого був житель села Федвар Олександрівського району Семен Іванович Долженко.

Загін діяв протягом 1942—1943 рр., і за цей час здійснив 58 бойових операцій. Не раз фашисти влаштовували облави проти народних месників, але розгромити їх так і не вдалося — наші земляки, які в основному переважали в загоні, гідно витримували наступи майже тисячних шеренг противника.

Під час жорстокого бою 24—26 жовтня загинули піонери з села Федвар (нині Підлісне) Федя Шепель і Яша Матвієнко, Ваня Коноваленко і Ваня Юрченко — вони були зв'язковими і під виглядом пастухів допомагали тримати зв'язок. Фашисти два дні нелюдськи допитували хлопчиків, але не почувши ні слова, замордували їх.

Нині цвіте весна. У селі Підлісному Олександрівського району пам'ятають про подвиг своїх юних земляків — біля пам'ятника піонерам-героям завжди в цю пору паляхкотять квіти. Квіти пам'яті.

О. ЗОЗУЛЯ,

студентка Кіровоградського педінституту.

МІСЬКА РАДА ГОТОВА ДІЯТИ?

Напередодні травневих свят відбувся міський піонерський зліт, на який прибули делегати від шести територіальних дружин міста.

Зліт проходив нетрадиційно. Біля входу у середню школу № 31, де збирались делегати — два прапори — міської піонерської організації та прапор зльоту. Поряд з традиційним червоним кольором — синій, жовтий, цікаві малюнки. Зліт, зібравши дітей та дорослих, прийняв положення про міську Раду піонерських організацій, вибрав Раду, в яку ввійшли також дорослі — представники позашкільних дитячих закладів, комітету у справах молоді при міськвиконкомі та від комсомолу. Головою Ради на альтернативній основі обрано І. Винокурова.

У перервах та після зльоту працював піонерський банк, піонерське кафе, аукціон, піонерська біржа праці.

Зліт вітав штаб міського вожатського загону. Учасники зібрання по закінченні роботи посадили дерева.

Організатори зльоту запросили на нього представників міських громадських та державних організацій, але вони не удостоїли піонерів своєю присутністю.

НАШ КОР.

НАЗДОГАНЯЙТЕ «ЧЕРВОНУ РУТУ»!

16—19 травня у Києві відбудеться заключний зональний відбірковий тур фестивалю «Червона рута». Хто ще має бажання й можливість взяти участь у фестивалі і

через якісь обставини не встиг це зробити до обласного конкурсу, подавайте заявки. Вони приймаються до 15 травня.

Телефони у Києві: 212-84-59, 229-41-95.

БЮРО ОБКОМУ КОМСОМОЛУ

Минулого понеділка відбулося чергове засідання бюро Кіровоградського обкому ЛКСМУ (МДС). На ньому розглядалися питання про роботу БММТ «Супутник»; про роботу редакції газети «Молодий комунар»; про проведення дня пам'яті; про проведення операції «Літо-91»; про проведення обласної гри «Орляк»; про будівництво пам'ятника колишнім воїнам-інтернаціоналістам всіх поколінь; про підвищення заробітної плати по компенсації; про надання кредитів; про нагороди; про придбання обладнання; про директора центру трудових об'єднань молоді; про школу юних менеджерів; про асоціацію молодих керівників.

З кожних розглянутих питань, враховуючи зауваження і доповнення, прийняті відповідні постанови.

Якщо в основному обговорення питань проходило швидко, без тяганини (слід відмітити, що всі вони належним чином були підготовлені працівниками апарату обкому комсомолу), то перші два забрали чимало часу. Це й зрозуміло, бо, скажімо, коли мова йшла про «Супутник», довелося вникати в різнобічні сфери діяльності цієї організації. Його голова — Сергій Лушніков образно зауважив, що організація, яку він очолює, хвора настільки, наскільки хворе наше суспільство.

Слова, звичайно, загальні, а зміст — конкретний. Якщо, приміром, рік тому надходили до нас путівки, в тому числі й за кордон, централізовано, то сьогодні не путівок, а виділених місць на ці поїздки — одиниці.

Доводиться самому шукати їх. І, віддамо належне, є певні успіхи. Приклад — поїздки до Польщі. Але, як водиться, одна біда за собою іншу веде: путівки в цю країну є, та нема бланків закордонних паспортів, якими «Супутник» не розпоряджається (навіть УВС області їх достатньо не має — не надходять)... Отож мають

змогу побувати в Польщі ті, хто має закордонний паспорт.

Ще багато уваги приділялося взаємостосункам між «Супутником» і комітетами комсомолу. С. Лушніков пообіцяв, що будь-яку пропозицію КК тільки вітатиме, аби лише вони були...

Не менш принципово говорилося на бюро й про роботу «Молодого комунара» — газети комсомольської організації області. Аналізувалися її публікації в цілому. Наголошувалося на тій же проблемі, що й у попередньому питанні — недостатні стосунки з комітетами комсомолу. Як кореспондент цього видання скаже, що можемо, робимо — це жоден лист від спілчан не був схований у стіл — всі друкували. Правда, їх, отих листів з райкомів і міськкомів комсомолу, до редакції надходять одиниці. Можливо їх працівники алфавіт забули?

Наближається з кожним днем знаменна подія для всіх жителів Кіровоградщини — скоро в сквері Ленінського комсомолу відкриється пам'ятник воїнам-інтернаціоналістам усіх поколінь. На спорудження цього пам'ятника витрачено не один десяток, вірніше — сотню карбованців. А скільки зусиль довелося докласти комсомольським працівникам, аби в наш нелегкий час цю справу рухати. Про те, що вона постійно на контролі свідчить і не одне бюро, яке в курсі всіх справ стосовно будівництва.

Ті, хто побував 9-го травня біля кафе «Фонтан», певне помітив, що там проходив цікавий захід (див. 2 стор.) Так от — питання про це теж до деталей обговорювалося на бюро, яке підтримує все цікаве, що пропонує комсомол області.

Ю. ЯРОВИЙ.

«...ЦЕ НАШ ЗЕМЛЯК»

Восени минулого року газета «Труд» вмістила невелику інформацію, де йшлося про те, що віце-президент Всесвітньої асоціації засобів масової інформації Бо Хі Лак вручив у Радянсько-муніципальній фонду культури Раїсі Максимівні Горбачовій чек на 100 тисяч доларів на благодійні цілі. Як сказала Раїса Максимівна, ці гроші стануть першим внеском у боротьбу з дитячим лейкозом: ним у нас хворіють тисячі дітей. Вона передала чек професору О. Рум'янцеву, який і створює фонд допомоги дітям, що страждають цим захворюванням крові.

Упевнені, що чимало жителів нашої області, прочитавши цю інформацію, навіть не уявляли, що вона має певне відношення і до нас. В якому розумінні? Про це налісала до редакції колишній завуч Кіровоградської середньої школи № 30 Марія Іванівна БЕЗУГЛА.

Саша Рум'янець — це наш земляк. Народився і виріс він у Кіровограді.

Спочатку сім'я жила в районі Кушівки, де Саша й почав ходити до СШ № 30. Школа, до речі, українська. Незважаючи на те, що батьки розмовляли російською мовою і згодом перейшли жити в центр міста, хлопчик не зрадив колективу — щодня їздив з центру на околицю і закінчив нашу школу з золотою медаллю.

Після закінчення школи Саша Рум'янець вступив до 2-го Московського медінституту, який успішно закінчив. Там же захистив спочатку кандидатську, потім докторську дисертації, основним напрямом яких було лікування цієї страшної хвороби.

Зараз наш земляк очолює кафедру в цьому ж інституті. З газетної інформації відомо, що він створює фонд допомоги тяжкохворим дітям. У їхньому тяжкому горі винен не тільки Чорнобиль. Винні всі, хто раніше, та й зараз, махає на екологію рукою. Думайте, що це дрібниці. А вона мстить найнезакористішим історією — нашими дітьми.

Тому і Олександр Рум'янець, і тисячі його колег роблять усе можливе й неможливе, аби врятувати цих дітей. Нехай їм щастить!

М. БЕЗУГЛА.

ЛІКУВАТИСЯ — ЗА ОКЕАН...

Чорнобильський смерч, який здійнявся над Прип'яттю п'ять років тому, зірвав з місця тисячі людей, розметав старих і малих по містах і селах України. Їхали й за межі республіки, відшукуючи близьких і далеких родичів, котрі змогли б дати притулок хоча б на перших порах.

Не знаю, чи пощастило людям, названих згодом «евакуйованими з 30-кілометрової зони», яких доля, а вірніше рука котрогоось із чиновників, занесла у нашу країну. Навряд. Бо свої уранові копальні підкидають нам у повітря всілякого непотребу, та й промганти місцевого масштабу успішно трують населення за допомогою планово-позапланових та аварійно-вибухових викидів. Однак люди приїхали сюди, бо одним взагалі не було куди дітися, а іншим — тільки б вирватися куди-небудь, аби лиш подалі від випущеного на волю атомного джина.

Як їм живеться у нас, про те знають тільки вони. Як живеться їхнім дітям, для яких нудота, загальна слабкість, головні болі, норовні кровотечі стали вже звичним явищем — вхоплена там доза довго нагадуватиме про себе. Як живеться жінкам, багатьом з яких уже поховали чоловіків-ліквідаторів, а тепер скінюють над опроміненими дітьми — що їх чекає в майбутньому. Чим рятуватися на випадок якогось захворювання, коли сьогодні навіть цитрамону в аптеці не купиш — діти, особливо маленькі, аж заходяться від головного болю, а зарадити нічим.

Тому звістка про приїзд у Кіровоград кубинських лікарів вселила в душі змучених жінок хоч якусь надію — на нашу вітчизняну медицину сподіватись уже нічого. Однак, як з'ясувалося, кубинські спеціалісти не мали на меті оглянути абсолютно всіх дітей, евакуйованих з 30-кілометрової зони. Вони оглядали уже відібраних спеціальною медичною комісією. Детальніше про це розповідає голова обласної ради Спілки піонерських організацій Кіровоградщини Наталя Жукова:

— Влітку минулого року Центральний комітет комсомолу України і уряд республіки Куба підписали угоду строком на 5 років, за якою тисячі дітей, які постраждали від чорнобильської аварії, будуть оздоровлюватись у цій латиноамериканській країні. Лікування і оздоровлення дітей кубинськими спеціалістами проводиться безплатно. Всі інші витрати (плата за виліт на літан, харчування, обладнання виділені для відпочинку піонерських таборів) бере на себе ЦК ЛКСМУ. Батьки здають тільки 32 карбованці — для обміну.

На рік планується 5 рейсів. Наскільки я знаю, травневий рейс, яким летітимуть і «кіровоградські» чорнобильці — уже третій. Літатиме два, візьмуть вони на борт близько п'ятдесяти тисяч пасажирів. Серед них і діти — з Сумської, Запорізької, Тернопільської, Київської, Житомирської, Волинської, нашої та інших областей, і ті, хто займається організацією їхнього дозвілля — піонервожаті, вихователі, фізкультурні та музичні працівники. Ажте табір — піонерський. Тому й відібрались туди хлопчиків і дівчаток віком від 8 до 14 років. Це єдина наша умова. Всю іншу роботу у співдружності з регіональною організацією «Союз «Чорнобиль» виконує спеціальна медична комісія, яка й визначила 28 дітей (така квота виділена нам ЦК ЛКСМУ (МДС). Найбільше дітей поїде з м. Києва, Жи-

томірської, Чернігівської, Київської області — там ситуація набагато складніша).

...Під одним із кабінетів першої міської дитячої поліклініки — велика юрба людей. Зібрались і запрошені, і ті, хто не попав у списки. Кожен має свою надію. Хосе Рафаель Ерандес Гомес (його колега-лікар виконував в основному перекладацьку функцію) — невисокий кучерявий чоловік, ледь втомлений від напруженого графіка перельотів (тільки вчора огляд дітей у Запоріжжі, потім — у нас, далі — Київ, Житомир, і т. д.) — починає прийом. Поки йдуть звичні розпитування, огляд рентгеноскопічних знімків та інші необхідні процедури — троху про самого лікаря. З його слів.

Він — ендокринолог, працює в муніципальній лікарні. Приїхав на Україну по контракту на один рік. Крім нього, у нас працюють ще два кубинських спеціалісти — гематолог і педіатр. Вони теж їздили по областях. Можливо, побувають і в Кіровограді.

Табір, куди поїдуть ваші діти, — за 70 кілометрів від Гавани. Місце дуже гарне. Думасмо, хлопчиків і дівчатка добре підлінують, зміцнюють. Ми беремо тільки тих, кому справді можемо допомогти. Дітями мамам доводиться відмовляти. Повірте — це дуже гірко і страшно. Але... Ми теж не втратили...

Окрім заздалегідь визначених 28 дітей, за проханням обласного відділу, на Кубу поїдуть ще п'ятеро — уродженці нашої області. Когось із них оперуватимуть, когось спробують підлікувати за допомогою найновіших медичних досягнень.

Повірте, не для круїзу їдуть туди ці п'ятеро. У них дуже велика біда. І приїзд кубинських лікарів дав їм хоч маленький промінець надії. Деяким, як це не страшно говорити, на те, аби не піти з цього життя так рано.

О. ПИЛИПЕНКО.

м. Кіровоград. На знімках: до прийому і на прийомі.

Фото І. КОРЗУНА.

ЗАГРЕБЕМО ВЛІВО,
ПОПЛИВЕМО... ВПРАВО?або Лірично-політичні роздуми
напередодні республіканської конференції
ЛКСМУ (МДС)ЗАДОВОЛЕНІ,
ВІДГУКНУТЬСЯ!

Час нині незвичайний. Про це чуємо звідусіль: телевізор, радіо, преса, численні плітarki й новоявлені пророки адосталь частують нас подібною інформацією. Та все ж дозволю собі не погодитися із заявами про неординарність нашого сьогоднішнього буття. І слова класика — підтвердження цьому. Ось що писав Салтиков-Шедрін майже на століття раніше:

— Треба сказати правду. У Росії в наш час дуже рідко зустрінеш задоволену людину. Кого не послухаш, усі чимось обурені, скаржаться. Один говорить, що дуже мало свободи дають, інший, — що надто багато. Один ремствує на те, що влада бездіяльна, інший, — що вже надто вона береться до діла. Одні стверджують, що глупота взяла верх над нами, інші, — що надто багато розумників наплодилося, треті, нарешті, беруть участь у всіх пакостях і сміючись примовляють: та де ж таке неподобство бачено? Навіть розкрадачі державної власності й ті незадоволені, бо скоро нічого розкрадати буде! Знайоме, чи не так? У кожному суспільстві бувають періоди економічного, політичного піднесення і — спадку. Покінчити із кризовим станом допомагають люди діла, які не трошать усе підряд, а намагаються зберегти найкраще... Сатирикові, певно, було легше. У нас — дво-трикратне підвищення цін, гіперінфляція, зубожіння народу, безсоромно голі полиці магазинів та й інші антипринади, які сьогодні зачепили всіх без винятку. Але найбільше — молодих. Тих, кому за... і до... Скажемо пом'якше, до тридцяти. Отож, сьогодні я хочу говорити від імені молодих людей, оповитих насущними проблемами, і які самотужки прокладають свою дорогу в житті.

ОБІЦЯНКА-ЦЯЦЯНКА...

Виносити в підзаголовок це приперчене прислів'я не хотілося, але в тексті наведу повністю: Обіцянка - цяцянка, а дурневі радість. Скільки нам обіцяли, і скільки ми (далеко не дурні!) тим байкам вірили! Обіцяли всі: ліві й праві, демократи й консерватори. Особливо ж розпиналися представники новостворених громадських — молодіжних в тому числі — організацій та рухів. Але якщо говорити конкретно, оглянувши всі шість років перебування, то комсомол був і поки що залишається єдиною молодіжною організацією, яка від перших до ЦК займається справжніми, соціально-значимими справами.

Наприклад, на гроші Спілки на Кубі оздоровлено більше півтора тисячі дітей. А сто двадцять тисяч доларів, які заробили комсомольці, потратили на протезування інвалідів-афганців.

Сім'ям, які в тій війні втратили годувальника, надано допомогу в розмірі до двох тисяч карбованців (до речі, держава виплатила лише по сорок) і т. п. Усі ці справи робить комсомол, а не СНУМ, не Українська студентська спілка чи інші нові формування, які хочуть заявити про себе.

Ось ще кілька прикладів по Кіровоградщині. Як скрізь, у нас найпекучіша проблема — житло. І комсомольці взяли за її розв'язання. Було прийнято спільне рішення обласкомкому й бюро обкому комсомолу, згідно з яким розвивається зараз цей рух. Уже діють шість МЖК. Лише в 1989 році здали 286 квартир у будинках, які зводились саме таким чином.

Ось ще один аспект нашої діяльності — підприємство. Не раз на різних рівнях розпинали комсомол і за комерційний ухил. Та справа варта була того, щоб за неї поборотись. Нині в області при комітетах комсомолу створено більше тридцяти госпрозрахункових підприємств. Виручка від реалізації їхньої продукції, за проведених робіт і наданих послуг становила у минулому році 3,5 мільйона карбованців. Це вже не обіцянки. Це діло справжнє і варте уваги. Особливо в наш далеко не ситий час.

ЛАМАТИ — НЕ
БУДУВАТИ

Історією став XXVI з'їзд комсомолу. Але ще й досі в пам'яті з'їздовські загальні промови, дебати до хрипоті відносно різних концепцій Спілки. У нас тоді ще не було сьогоднішнього досвіду, аби керуватись ним, але в глибині душі я відчував: приймаючи найдемократичніший із Статутів, ратуючи за колективне членство, під корінь косимо всю організацію, яку створювали роками.

Через кілька місяців після з'їзду в багатьох почала проходити ейфорія від здобутої свободи. Рівень демократизму нового Статуту виявився таким високим, що просто відпала потреба керуватись тими нормами! Незважаючи на це (а можливо, завдяки цьому), кількість членів комсомолу продовжувала катастрофічно зменшуватись. Марними виявились сподівання, що вся молодь кинеться в ліві організації. І ось уже на III Пленумі ЛКСМУ (МДС), який відбувся в січні ц. р., більшість членів ЦК реалістично оцінювала ситуацію. Хоч не раз намагався Олександр Шлепак, колишній перший секретар Львівського обкому комсомолу, а зараз лідер ДСМЛ, довести, що загубив комсомолу близьке й немінуче, якщо не вжити радикальних заходів: відмовитись від чітких соціально-політичних орієнтирів, запровадити структуру «парасольки» — під нею повинні уживатись організації різних ідейних орієнтирів і політичних устремлінь, погоди-

тись на колективне членство. Коротше, зробити організаційний кисіль.

На щастя, більшість була іншої думки. Бо вже тоді були відомі попередні підсумки такого експерименту. Добре, що раніше на з'їзді ЛКСМУ (МДС) не додумались проводити його в масштабах усієї України. Львів'яни були вільні у виборі свого шляху, ніхто на них не тиснув і не ставив палиць у колеса. Навпаки, новостворена Демократична спілка молоді Львівщини має добрячу підтримку від

НАПЕРЕДОДНІ КОНФЕРЕНЦІЇ ЛКСМУ
(МДС) ПРОПОНУЄМО РОЗДУМИ
ЧЛЕНІВ ЦК ЛКСМУ (МДС) ПРО
СЬОГОДНІШНІЙ КОМСОМОЛ

новообраної влади, чого не скажеш про організацію спілчан, яка залишилась в складі ЛКСМУ (МДС). А результат? Більш ніж скромний. Судіть самі. До реорганізації на Львівщині було зареєстровано 246 тисяч (!) комсомольців. Своїми

Коли при зростанні словоблудства і пустодзвонства все більше вітер блукає по спорожених прилавках магазинів та наших гаманців, а приказка «говорити одне, а робити зовсім інше» стає основним принципом багатьох «друзів народу», більшість з них навряд чи ретельно вчитуватиметься в «уточнені» положення Статуту ЛКСМУ (МДС) та ловитиме кожне слово делегатів конференції, яка задля цього збереться 17—18 травня. Не див-

лячись на те, що за рішенням з'їзду конференція повинна нарешті змінити назву нашої Спілки (а вже навіть в Монголії в січні цього року прийнято рішення про створення незалежної асоціації молодіжних організацій замість

ініціативами, конкретними справами вони не раз гриміли на всю Україну. Зараз в ДСМЛ 20 тисяч членів, в обласній організації ЛКСМУ (МДС) — 11 тисяч. А де ж поділися 215 тисяч молодих людей? Чи їм уже не потрібна організація, її моральна, матеріальна, нарешті, підтримка? Думаю, що потрібна. Але віру в можливість молодіжних формувань втрачено, існуючі зв'язки розірвано, відомості немає. Зате залишається гарний лозунг «парасольки», вірніше, але менш привабливо — лозунг організаційного коктейлю.

(Закінчення на 5 стор.)

ЯКОМО ВІЙ —
ДЕМОКРАТИ, ТО ВСІ
ІНШІ — КОНСЕРВАТОРИ
Зараз багато нових громадських організацій чи рухів, їхніх фракцій, обов'язково вставляють у свою назву слово демократичний. Не обійшла ця хвороба й деяких членів ЦК ЛКСМУ (МДС).

ресурси та організаційний досвід в своєрідну «парасольку» для новостворених молодіжних об'єднань (для цього передбачалось колективне членство).

Ряд організацій скористались такою можливістю, наприклад, було ство-

НАД КИМ РОЗКРИЄТЬСЯ
«ПАРАСОЛЬКА»?

До уваги тих, хто крім 5% «президентського» податку, платить щомісяця 1—1,5% «на комсомол»: чи покишені нам комсомольська конференція?

рено Демократичну спілку молоді Львівщини, і почали жити і працювати за принципами, яких вимагає елементарний здоровий глузд.

Але в кінці року в країні підняли голову правоконсервативні сили і спрацювала близька для частини наших апаратників норма «колебатись вместе с колебаниями Ядра партии». І вже багатьох членів ЦК ніби підмінили, треба було мати залізані нерви, щоб спокійно вислуховувати все те, що говорилось на III Пленумі в січні.

Тут були і заклики товарища Горбачова (не президента, а поки що голови ради комсомольських організацій Чорноморського флоту. Хоча за віком він би вже і на президента потягнув) з вимогою відставки Зюкіна (1 секретаря ВЛКСМ), який ніби-то веде комсомол до самовбивства із закликами не перетворювати комсомол на «зонтик для всех и вся», а знову відновлювати славі бойові традиції шестидесятих над флотом. Не сподобалась йому і комсомольська преса («пожовтіла»), значить треба «КоЗу» та інші пропресивні видання загнати в «стіло».

Були тут і роздуми секретаря ЦК ЛКСМУ (МДС) Т. Гончарової щодо розлучення «час якого настає» та щодо трохи сексуального слова «партнер», якого вибирають тільки раз і назавжди всі інші називаються вже по-іншому.

Ці слова з задоволенням вислухав член Політбюро, секретар ЦК КПУ В. Острожинський, який теж не хоче бачити Спілку у вигляді парасольки, йому більш імпонує організація, об'єднана навколо ідеї. Правда його слова: «Ми своє слово про молоді сказали в резолюціях партії...» недоречно перервали вигук: «А діло?»

Був і виступ юного дослідника костопраса Касьяна, члена бюро ЦК з Луганська Ю. Кошелева, який в дусі своєрідного сприйняття соціалістичного гуманізму так і сказав щодо студентського голодування: «Пусть бы голодали!», а то комсомол ще й із заявою виступив на їх підтримку.

Коли все це чує, то перед очима стояли змучені обличчя цих студентів, готовий віддати те, що комсомол нажив за рахунок держави, що треба міняти назву і не тільки назву Спілки. Коли ж він виступав на Пленумі це вже був зовсім інший Воженко. Я розумію як на нього тиснули, але щоб так швидко змі-

нити позицію в залежності від політичної кон'юнктури, треба було, мабуть, пережити особисту трагедію.

В результаті демократично настроєним членам ЦК не лишалось нічого іншого як підписати заяву про створення демократичної фракції, яка ставить мету не допустити ревізії рішень з'їзду — повернення до старого, як того б хотіла частина апаратників. Проте зараз демократично перейшли в наступ і тепер, мабуть, комсомольські «лідери» не знають куди ж хилитися далі.

Все ж, раз конференція відбудеться, треба використати її не на апаратні ігри з метою зберегти Спілку для апарату, а на дальшу її реорганізацію і поворот обличчям до молоді, яку вона претендує захищати, представляти і т. д. на консолідацію молоді задля активізації її ролі в створенні справді суверенної Української держави, в національному відродженні народів України.

Так, враховуючи те, що реформа цін поставила абсолютну більшість молодих людей нижче межі бідності, треба буде прийняти звернення і пакет конкретних вимог до уряду республіки (визначити, які вимоги страйкарів, профспілок ми підтримуємо: повна компенсація, індексація доходів і т. д., які висувалися додатково — валютні дотації на молодіжний туризм, гарантії зайнятості для молоді і т. д., що зможемо зробити самі, використавши свої матеріальні ресурси та організаційний досвід).

Треба буде не тільки змінити назву організації на політично нейтральну (наприклад, федерація молодіжних об'єднань України), а прибрати з програмних документів всі заполітизовані положення, навколо яких продовжується словоблудство замість реального діла.

Якщо вдасться назвати Спілку роль політичного сателіта при КПРС, треба чітко уявляти наслідки частини на апараті матиме надію на «теплі» місця в партійній ієрархії, а Спілці доведеться припинити будь-яку комерційну діяльність (це заборонено законом для політичних об'єднань), віддати державі майно, яке нажили, користуючись монополією становим, залишити навчальні заклади і сферу виробництва...

Вважаю, що актом морального самоочищення для нашої Спілки було б звернення до Рад різних рівнів з пропозицією зміни назви вулиць, площ, заводів, суден і т. д., які відображають колишню монополію становим комсомолу. Наприклад, площу Ленінського комсомолу на Хрещатику краще було б назвати площею Молоді.

Свято Перемоги завжди хвилювало мене. Урочистими мелодіями, квітами в руках смілих ветеранів, тихеньким дзенькотом їх орденів, якоюсь трепетною хвилю, що піднімалася до горла, особливо коли грав духовий оркестр. Ці почуття хотілося якось передати — у дитинстві малювала рейхстаг з червоним прапором, складала якісь мелодії. Пізніше, вже в університеті, познайомилась з Леонідом Миколайовичем Но-

чих, а чекала від нього чогось особливого, зовсім незвичайного. А коли побачила, навіть розчарувалася. Хороший фільм, але... заичайний. Чому ж його не пускали до глядачів? Бо показати там показані як звичайні люди, із страхом і сумнівами, з підозрами і зневірою. У всіх містечках і селах поряд із стандартним пам'ятником Леніну стоять такі ж відштамовані, без будь-якої ознаки місцевого смаку, пам'ятни-

терни. Згорблені плечі, зморщені руки й обличчя, на лавках піджаків — нагороди. Слова, холоні, відполіровані до казенного блиску багаторічним повторюванням — «историческая победа советского народа», «под руководством Коммунистической партии», «доблестный подвиг советских воинов» і т. д. Виступили керівники району, голова ради ветеранів, комсомольський ватажок і жодного живого слова. А в той час, у 1988

для фашистів. Про наших «японських і англійських шпигунів» не турбувалися. Чому ніхто не скаже, що переможці, особливо ж ветерани, живуть набагато гірше, просто злиденно порівняно з переможеними? Якоюсь у редакцію прийшов старий, немічний чоловік. З орденськими планками. Приніс листа написаного як вірш, але без рими і більше схожого на якусь дивну маячню. «Я не маю ні квартири, ні машини, не маю...» і далі довгий перелік того, чого не має ветеран. Ми листа списали. Але був у ньому все-таки правда.

Я знаю, що якби все це я зуміла тоді, на мітингу, висловити, ті ж самі ветерани мене б не зрозуміли. Заплідували б мої слова своїми напруженими, порепаними руками... І сприйняли б цей вчинок, як виступ проти них.

Система вкрала у них їхню перемогу. Як відомо, коли наступ фашизму був дуже страшним, радянський тоталітаризм відступив — випустили з тюрм найвизначніших воєначальників, тришки відпустили в'язки. В умах з'явилась надія на демократію. Звичайно, ідея ця не дійшла до багатьох, але були висловлені надії (про це свідчать листи) на гласність, багатопартійність, національне самовизначення. І це 1943—1944 роки! Але все те одразу ж після закінчення війни буквально у зародку було вбито, задушено, притлумлено. І знову: «Ура Сталінові, батькові всіх народів!»

У Західній Європі знімають пам'ятники радянським воїнам. На перший погляд — варварство. Але, я впевнена, це знімають пам'ятники не українським, російським, пруським чи уз-

бецьким хлопцям, що голыми руками знищили озброєний до зубів фашизм — це знімають пам'ятники тоталітаризмові, який вніс, сам того не підозрюючи, радянський солдат-визволитель на своїй панівній у ті країни. І ми сьогодні щиро мусимо про це сказати.

Сьогодні ми, молоді, часто не розуміємо ветеранів, а вони нас. У ці травневі дні, які приносять нам свячене свято Перемоги, хочеться сказати: шановні ветерани, ми, борячись сьогодні за утвердження демократії, гласності, багатопартійності, державності України, багатоскладності економіки, боремося за те ж, за що і ви, у страшні роки війни. Тільки вам не дали це ус-

відомити нашу систему, сталінізм, тоталітаризм, що пронизав усі пори суспільства. І сьогодні ми з вами не мусимо ворогувати, бо всі наші непорозуміння на користь тій же антилюдській машині режиму, яка ще до кінця не зламана.

Більшість ветеранів, простих людей, я впевнена, це розуміють. Але система деякого пригріла, дала якісь блага, забезпечила матеріальний і моральний комфорт (як правило, це колишні штабники, дітяки НКВС), щоб вони сьогодні виступили від імені всіх ветеранів, обліваючи брудом те, за що врешті ті ж ветерани воювали. За суверенність особистості й рідної землі, за добро й справедливість.

С. ОРЕЛ

«ЗА БАТЬКІВЩИНУ, ЗА СТАЛІНА!»

вицким, колишнім танкістом, який під час Сталінградської битви був смертельно поранений, а вже й до амі потрапив, але випадково залишився живий — медсестрі в останню хвилину здалося, що дихає, притулила дзеркальце до губ і врятувала. Скільки їх, таких, що стояли на порозі смерті і лише чудом залишилися живі! Життя тоді не шкодували. Ні деякі воєначальники: йшли на велику кров, де можна обійтись малою, щоб довести радянську непереможність. Ні солдати, що свято вірили в ідеали соціалізму і Радянської Батьківщини і помирили. Згадайте кінохроніку чи фільми тих часів: «За Батьківщину, за Сталіна!» Хоч, я думаю, що на війні, як і азагалі в житті, всього було. Не тільки героїзм і самовідданість.

Пам'ятаю, коли на екрані вийшов фільм Ю. Германа «Перевірка на дорогах», який довгі роки пролежав на поли-

ках, розроблені за одним і тим же проєктом меморіальні комплекси. Система і тут намагалася творити ідола. Хоч, я вважаю, у цій справі, на відміну від пам'ятників Леніну, їй це не дуже вдалося. Бо в сім'ях є і залишилися пам'яті про загинув, про те, що вони захистили Вітчизну.

Як би там не було, але фашизм — то велике зло, засуджене усім світом. І хоча світ сприймає цю війну, як битву двох тоталітарних режимів, але солдати боролися свою землю і це ніколи не забудеться. Тож свято Перемоги, на відміну від інших свят, які раніше широко відзначалися, залишається всенародним і шанованим.

Кілька років тому якраз на 9 травня випала нагода побувати у Новомиргороді. Як завжди, в цей день — урочиста процесія ветеранів, квіти, прапори, вічний вогонь і багатолюддя. Біля пам'ятника загинувим воїнам — короткий мітинг. У перших рядах — ве-

—89 рр. якраз до людей приходила правда про злочини сталінізму, про жахливі табори ГУТАБу, називалися страшилки цифри. Я стояла на тому мітингу і в мене все кишло. Чому ж ніхто не говорить, що 95 відсотків досвідчених військових було зметено в табори якраз напередодні війни? І серед них ті, хто ніс в армію технічний прогрес, хто робив її цивілізованішою у всіх відношеннях? Чому ніхто не скаже, що до останньої години перед оголошенням війни у Німеччину з Радянського Союзу йшли ешелони з хлібом, з рідкісними металами — нікелем, хромом, який так потрібен у військовій промисловості, і за допомогою якого через кілька днів вбивали наших співвітчизників? Чому всі мовчать про те, що коли був прийнятий договір між Німечкою і Радянським Союзом (1939 р.), у концтаборі полетів наказ: «В'язнів не називати фашистами». Бо це, мовляв, образливо. Для кого? Ну, ясно ж,

свободи, рівності, демократії й соціалізму, які беруть витoki ще з часів Паризької комуні, витримали випробування часом.

Через півтора тижня буде спільний пленум нашого обкому Компартії України й обкому комсомолу. У тих документах, які готуються, немає якихось голих гасел чи закликів. Є компетентний аналіз ситуації, є рекомендації, пропозиції, які вийти із скрути. Чи не вигідне нам таке співробітництво?

Насамкінець дозволю собі ще одну цитату, із Леніна, де він говорить про робітничу організацію: спілка повинна бути такою, щоб будь-який робітник бачив у ній людей, вчення яких, можливо, йому не зрозумілі, у вчення яких він відразу, можливо, й не повірить, але на живій роботі яких він бачив би, що це дійсно ті люди, які показують йому вірний шлях.

Я приєднуюся до цих слів.

В. ТЮПА, член ЦК ЛКСМУ (МДС), секретар Кіровоградського обкому комсомолу.

НАД КИМ РОЗКРИЄТЬСЯ «ПАРАСОЛЬКА»?

Якщо ми цього не зробимо, то завтра в нас з'являться площі Бандерівського СМУ, заводи ім. 2-річчя народнього руху (бо є ж до сьогодні в Запоріжжі хондфабрика ім. 40-річчя КПУ, хто не вірить, подивіться на коробки з мармеладом).

(Закінчення. Початок на 4-й стор.).

Крім цього, треба буде чітко заявити (можливо, у вигляді спеціальної резолюції) про підтримку молодіжної преси. Єдине, чим ми можемо нагадувати людям про своє існування і завдяки чому розраховувати на повагу і підтримку, це союзна «Комсомольська правда», республіканські «Комсомольське знамя» та «Молодь України», ряд обласних газет.

Треба уявити, що не стільки вони від нас залежать, скільки ми від них. То не давайте ж заважати їм працювати, не ображати закличками типу «Козу» в стійло», а пробувати в цей скрутий час допомогати і матеріально, і морально.

Не знаю чи справедливо на мітингу в м. Кіровограді В. Яворіський дорікнув комуністам, сказавши, що вони виступають проти незалежної України, бо бояться залишитися наодинці з нашим народом. А от щодо частини наших лідерів, то вони точно бояться залишитися наодинці з молоддю в тому разі, якщо Спілка перестане бути добровільно-примусово партійно-державно-бюрократичною організацією. Боятися, бо тоді треба буде не керувати, не імітувати роботу, а перш за все працювати закочивши рукава, або йти працювати за своїм основним фахом, якщо ще остаточно не дискваліфікувався «на комсомолі»; боятися, бо лідерами молоді багатьох аж ніяк не називали та і молоддю теж (недаремно ж школяр, член ЦК, звернувся до нас якось зі словами: «допріг дяді і тьоті!»); боятися, бо такими їх зробила система, точніше таких і підбирала на комсомольську роботу.

Страшно, але треба стрибнути через себе.

Інакше кому ми будемо потрібні?!

Р.С. Конференція буде моєю останньою спробою дещо зробити для відвернення краху нашої Спілки молоді, «нашої», бо багато років, не дивлячись на поступовий її розклад (а риба гине з голови) в первинних та районній організації, де доводилось працювати, було багато хороших і цікавих. Я досягнув вже віку, коли треба залишити Спілку і її ЦК, але залишити в надії і «чисті» руки. Сподіваюся, що подам хороший приклад тим, кому теж треба йти...

Пам'ятаєте, у фільмі «ЧП районного масштабу» за повістю Ю. Полякова сцену, коли комсомольські функціонери проголосували тост за комсомол, який дав їм все, то може хоч зараз наші віддати Спілку молоді, щоб і їй вона дала хоч щось.

В. ГРОМОВИЙ, член демократичної фракції ЦК ЛКСМУ (МДС).

ЗАГРЕБЕМО ВЛІВО, ПОПЛИВЕМО... ВПРАВО?

Так на III Пленумі ЦК почався збір підписів тих, хто не згоден із прийнятими більшістю документами. Цим було покладено початок символічному утворенню фракції, хоч організаційно вона іще не сформована. Така ситуація не може тривати довго. Потрібно визначитися. Тому проведення конференції вважаю необхідним і своєчасним. Зараз треба докладати максимум зусиль, щоб зберегти нашу Спілку, внести необхідні зміни в Програму і Статут.

Якими вони будуть? Думаю, тут не може бути оцінок типу «демократичний», «недемократичний». Нам потрібні такі документи, які дадуть можливість нашій організації максимально виражати інтереси більшості молоді, захищати її громадські права. Найвірніший шлях реалізації такої політики — боротьба за представництво в законодавчих, виконавчих органах влади, громадсько-політична активність комсомольців, і ре-

зультат — вироблення державної молодіжної політики, яка дала б змогу молодим якнайповніше проявити свій талант, ентузіазм, свою енергію.

Чимало дискусій ведеться щодо політичного вибору Спілки. Більшість у ЦК висловилося за лівоцентристський курс без якихось лівих чи правих зальотів. Адже як відомо з історії, прихильники крайніх, архірадикальних заходів врешті сходяться в одному — необхідності руйнації, що при нашій бідності, нестабільності неприпустимо!

Щодо ідеології, то, безперечно, ми повинні бути єдиними із комуністичною партією. І справа не у васалах, як подеколи закидають «ліві», а в тім, щоб комсомол став співзасторою у виробленні ідеології, політики, її тактики і стратегії. Це буде на користь і партії, сприятиме її оновленню. Бо якщо збанкрутували авторитарні форми і методи партійної роботи, то ідеї

Стадіон збуджено гу-
дів. Гра велася у присут-
ності шести тисяч гляда-
чів; це був рекорд від-
відування у цьому сезо-
ні. До закінчення зустрі-
чі лишилося 5 хвилин,
результат був нічийним
— 2:2. Пропущений м'яч
ліг коштувати команді
— фаворитові «Кікери»
— чемпіонського титулу.

На вісімдесят шостій
хвилині захисник коман-
ди суперника вибив м'яч
на трибуну, щоб виграти
час. Що ж, відомий
трюк — арбітр тієї ж
миті показав йому жовту
картку.

Але Хагман уже
слідкував за її хо-
він знову улітє собі
у банку. З тих
минуло вже три м
але забути тих кі
довгих хвилин
сі не міг.

Тридцятьтрьохріч
Курт Хагман був
ючим бакалійною
ницею. У той ден
мав обмінати про
банку — було в
щось 2 тисячі мар
нетами. Він чека
черги перед він
каси, коли до зал
валися двоє озб
чоловіків у маска

— Руки вгору! Н
ця, — заволав о
них, низькорослий
Четверо бан
службовців і кліє
кнали накез
бандит притисну
автомата до скр
ентки, що стояла
у черзі біля вікс
си.

— Відчини сей
си гроші сюди!

ЩО ЧЕКАЄ

У середині 70-х рр американ-
ські лікарі-реаніматори виявили,
що люди, повернені до життя
після клінічної смерті, мають не-
збагненний досвід: вони в змо-
зі повідати про те, що відбува-
лося у земному житті після їх
смерті — яким чином розви-
валися події в лікарняній пале-
ті, на місці аварії, навколо смерт-
ного ложа. Але, разом з тим, ці
люди розповідали також про своє
зцінення з таємницею якогось
іншого буття. Інший світ, до яко-
го вони аступали, мав своїх меш-
канців та загадково був пов'язан-
ий із земним життям.

Традиційна наука завжди вихо-
дила з уявлення, що за межею
смерті нічого вже не існує: у
людському тілі припиняються усі
життєві процеси, воно руйнується

і розчиняється у біосфері. Разом
з тілом та мозком людини при-
пиняє своє існування також і лю-
дина психіка. Проте розповіді ко-
лишніх померлих фантастично
схожі. Схожі, незважаючи на ре-
лігійні, культурні чи цивілізацій-
ні різниці між свідками. Всі, хто
пройшов крізь клінічну смерть
стверджують, що після того, як
лікарі констатували припинення
них усіх функціональних проце-
сів, вони мали змогу сприймати
відчувати, бачити, чути, нав-
могли переміщуватися у просторі.
Набулі досвіду смерті бачили
відразу дві прані буття, але пр-
цьому не могли спілкуватися
живими людьми, тому що зал-
шалися для них мертвими тіло.
У своїх розповідях, ретельно з
фіксованих вченими, ці люди н-

неодружений, і вона може по-
сприяти зближенню...

Вчителька одоче поодиалася,
приятелька через деякий час
відбула до обласного центру і
повернулася з новою, що і
радувало, й пантеличила: «Він
теж тебе чудово пам'ятає, та
зустріч запала йому а душу і
він був у розпачі, що не встиг
розпитати, звідки ти. Дуже зра-
дів, що тепер це знаєш, та
ось щойно мусив поїхати в три-
годину й відповідальне відряд-
ження. Навіть не сказав куди,
бо робота в нього секретна, без
права листуватися поштою. Але
він передав тобі листа через
друзів і Просив, коли хочеш,

кавішими вони були. Його три-
мала на світі лише мрія про
майбутнє спільне життя з та-
кою чудовою, самовідданою
жінкою, він щиро дякував за
прошову допомогу й радія в
усьому покластися на спільно-
го друга, посередницю. Тепер
коханому потрібні були не ли-
ше гроші, а й якийсь подарунок
хоч якогось поліпшення мелю-
дських табірних умов, а й про-
дукти, що допомагали підтри-
мувати здоров'я на належному
для майбутнього сімейного
життя рівні. Вчителька переда-
вала в Запляр'я дорогі кон-
серви, ікру, дублянку, все ра-
но чи пізно доходило до доро-

ЖІНКА В ПОШУКАХ КОХАННЯ

написати відповідь, а я через
знайомих перешлю.

Лист від невідомого красеня
був теплим і багатообіцяючим,
вчителька передала йому від-
повідь, і поступово листуван-
ня стало постійним. Одного дня
посередниця прийшла дуже
збуджена:

— Ти не уявляєш, яка біда!
Там у них стався аварія, його
звинувачують, можливо, буде
суд.

Байконур? Атомний Підвод-
ний човен? Якийсь іще не ві-
домий науці секретний об'єкт?
Яке це має значення, коли
трапилося нещастя з людиною,
котра завдяки листам так міц-
но увійшла в життя! Треба
щось думати, діяти, допомог-
ти! Чим?

«Грошіма, — підказала при-
ятелька. — Треба на адвока-
тів, на хабарі людям, які спро-
бують повернути справу на
його користь. Родичі зібрати
яке певну суму... а! я, і я дам,
скільки маю, — заметушилася
вчителька, — але ж як йому
їх переслати?» — «Зможу, хоч
і важко», — відповіла при-
ятелька.

Передавала вона гроші кіль-
ка разів, але це, на жаль, не
допомогло. Підсудного відпра-
вили на кілька років до білих
ведмедів відбувати строк,
звідки листи було пересилати
набагато важче, але тим лас-

гої людини, але заощадження
його майбутньої дружини та-
нули, й вона мусила шукати
заробітків на Півночі. Однак
листи й перекази з посилками
продовжували через ту ж дон-
баську подругу циркулювати
між вірною нареченою і засе-
креною в'язницею. «Я без-
межно щасливий, що чимдоті
ближче день, коли я нарешті
зможу обняти тебе і сина. Ти
так ніжно про нього пишеш,
що я вже полюбив його, мов
рідного», — летіли гарячі пос-
лання з далеких холодних по-
дів. Так сплило кілька років.
жоданий день зустрічі мав ось-
ось настати, як нещасною
в'язнею дали новий строк, і пи-
ше тоді вірна наречена, котра
мов дружина отця Федора з
«Дванадцяти стільців», «проде-
ла все, що може, щось запі-
дорилась...

...Юристи, що розбиралися в
цій справі — люди загартова-
ні. Та й вони були буквально
підкошені наповал: за кілька
років арештант мав би одер-
жати од майбутньої дружини
більше 10 тисяч карбованців.
Однак не одержав ні копійки,
бо взагалі ніде не сидів і не
написав довірливої учительці
ні рядка. Писала завогшла,
переписувала її дочка, гроші,
ікра, кожухи та інші презенти
теж усі без винятку пішли до
них. Юристи були вражені: як

Тиждень закордонної весни

СКАЖЕШ «ГОП», КОЛИ ПЕРЕІДЕШ ЧОП

Коли хтось з вас зібрався чи то до родичів у гості, чи в комерційну поїздку, і його шлях проляже через Чоп, раджу запитатися харчами, питвом. Проста, що кожен з собою веде хоча б одну якусь дефіцитну річ, не варто й говорити, бо з нашими законами про виїзд й виїзд без неї, вибачте, при потребі одне місце не віддаєш.

На Чопській митниці, а це вам не ті, що на кордоні з Польщею, якщо маєте сумки не напован електродрелями, мазоварками і т. п., зустрінете приятелів і працівників. Навіть тоді, коли вони вимагають від поляків здати в камеру зберігання хоч по одній сумці, а вони в них набиті товаром, який куплений у радянських і кіровоградських в тому числі — комерсантів у ПР, на обличчях митників зберігається посмішка. З нею вони оглянули мої ре-

Зайшов у купе митник і запитав:
— Скільки електродрелей везеш?
— Ні одної, — відповідаю.
— Чому? — цікавиться.
— Бо не купив, — продовжую.
— Щось ж везеш хороше...
— Везу...
— Що? — допитується.
— Кажу правду, показую сумку.

Коли дізнався, що їду до прямої рідні, побажав приємного відпочинку. Що він буде саме таким, я не сумнівався.

Хочу ще сказати землякам: коли в Чопі підете давати гроші (вивозити не можна, а так випишуть вас, назад їхатимете, отримаєте, не ризикуйте — не повертайтеся назад на те місце, де міняють колеса. Я з одним кіровоградцем, який їхав до Будапешта у відрядження, вернувшись, а поїзд туди. Довелось, аби не запізнитися, два кілометри бігти. Та ще й парна-ни півторагодинні перестрибувати. Це, повірте, не ган і приємно. Ліпше чекати поїзда на вокзалі.

Напевне, караючи нас, Господь Бог, виголосивши проклятий колишнім п'ятнадцятьом республікам-

*) Комерційні поїздки — це поїздки здебільшого без обміну але з супертоваром, який продається на ринках за кордоном і за вторговані гроші наш люд або щось купує, або щось «хімічить».

З УГОРСЬКОГО
БЛОКНОТА

сестрам, сказав оте зпопучне «амінь», яке нас не те що виводить з кризи, а веде до себе, до «амінь». Тільки-но переїхав Тису і зразу ж відчуваю «там». Поїзд не хитало, не дьогало і не скрипіло нічого. Залізниця залізниці різниця, як і життя, як і люди. Угорці — тихі і спокійні, мені здалось, аж занадто. Та чого їм кричати, нервувати? Подорожчання товарів сприймають як належне, — ми — теж так, — але якби їм хто сказав, що продукти першої необхідності подорожчають втричі, і це все компенсуватиметься, — не повірили б, бо знають на собі — ціни ростуть, а компенсація робиться для вигляду.

Людам цієї маленької міцної країни жити стало важче. Є речі, на яких і ціна не ставиться — майже щотижня збільшується. Відповідно, рівень життя знижується, хоча по наявності товарів у магазинах УР можна порівнювати з багатьма країнами Європи.

Значить, магазини. Хоч вірте, хоч ні, в нас вони такими ніколи не бу-дуть. Десяти кілограмів насиченої вареної ковбаси тут коштує більше, ніж апельсин, банан, лимон... — пово, і ціна доступна, правда, не по кілограму кожен день. М'ясо? Яке бажате. Курятина ділиться на: види: стегенця окремо розфасовані, крильця — окремо, спинки — окремо... Так тут усе. Ляжуть у морозильних камерах — відсувайте кришну, вибирайте.

Шоколаду я налічила 60 видів і набридло. Непоті, о, це козир Угорщини. Тут вона постійно їде а ногу з іншими суперрозвинутими країнами. Якщо я з пле-мінницею зайшов у магазин і очі прилипали до кожної пляшки. Всі барвисті, так і хочеться кожну покласти в авоську. Продавець, бачачи, що я дивуюся, запитав племянницю з якою я був:

— Там, звідки цей чоловік, нема такого, чи до? — Нема, — відповіла племянниця. — Там абсо-лютно нічого подібного нема, — ще раз підтверди-ла дитина, яка мала нагоду побувати в наших ма-газинах.

Одаг — та навіщо писати, не сприйматиметься. Ідте, дивіться.

Купити можна все і зразу — починаючи від дріб-ниць й закінчуючи квартирами. Нема грошей? «Нема проблем!» Держава дбає тут про всіх однаково —

ВЕСНОЮ БІЛА ПАМ'ЯТНИКА РАДЯНСЬКИХ ВОІНАМ' ВИЗВОЛЕННЯМ ЗАВЖДИ ЦВІТНУТЬ КВІТИ.

йди в банк, бери позичку під проценти. Хоч проше-ти заставляють відмовлятися від багато чого...

МОЛОДЬ

Якось років два тому я тягнув, повертаючись до-дому, здоровенну сумку. На вокзалі в місті Сольно-ку треба було з підземного переходу вийти сід-цями до залізничних кас, а там стояв гурт чи то ма-талістів, чи ще кого. Брїтї, ну, думаю, кінцеві мені. Взявся за сумку, потягнув. Коли діялось, двоє до- мене йдуть. Хоч тікай. Щось говорять і на сумку тикають. Вже хотів казати: «Беріть, тільки мене не чіпайте», вони ж допомогли занести. Потім дого- це говорили: вони згадували шкільний запас ро-сійської, а я аствляв, що знав, угорською.

Молодь на політику, а знов му впливає здорово. Демокрі-нізація — партія «Фідес» ко- в усіх. В першу чергу тут дба- ви. Так ось — чи не завдяки можна нормально, маючи ачитися у вузах, працювати-говуватися. Хоча це не значи-там даються так — їм допо-ватися на роботу. Як і моїй з-до Будапешта їхали разом-ологічномо факультеті в у-за долари у вільний від навч-у солідній фірмі.

Виділяються позики для-тир, виплачуються солідні гр-ки доглядають після народж-ся в першу чергу молодим-працевлаштування.

Все це робиться через де-ламент не один день обгов-леми. Наслідки набагато пр-ворень молодіжних питань-Рад.

Хоча дещо мене і злякало-молодь, особливо підлітки, всього, атрачають культуру-тому так горділися жителі-світля, якого ніколи не було-фантики, папір, недопалки-тисні подібні нашим «інс, і-ма...» теж бачаться де завг-школах, гімназіях теж прог-рна з викладачами...

ТЕЛЕВІ

Для себе я відкрив це-хочете дізнатися щось про-гостем чи туристом (звич-тоса, що нині звється ко-можливостями їхнього теле-Одним словом, прослуць-чотиримісний квартирі с-потішившись у ванній і з-не бачиє на сніданок, розл-ним дистанційним пунжтом-У містечку Баттона, де п-сяч і саме з тому мікропр-візори приймають до деся-додатковий канал треба-Угорщині, мушу вам сказ-

Стадіон збуджено гу-
да. Гра велася у присут-
ності шести тисяч гляда-
чів, це був рекорд від-
відування у цьому сезо-
ні. До закінчення зустрі-
чі лишилося 5 хвилин,
результат був нічийним
— 2:2. Пропущений м'яч
міг коштувати команді
— фаворитові «Кікери»
— чемпіонського титулу.
На вісімдесят шостій
хвилині захисник коман-
ди суперника вибив м'яч
на трибуну, щоб виграти
час. Що ж, відомий
трик — арбітр тієї ж
миті показав йому жовту
картку.

Перш ніж потрапити на
трибуну, м'яч проскочив
так близько від Хагмана,
що той інстинктивно
притиснувся. Двома ряда-
ми нижче сидів моло-
дий чоловік, совався на
місці. Це був хлопець
років 20, зі світлою ку-
черявою шевелюрою і
довгими вусами.
— Годі дурня валяти!
закри він комусь.
— Повер м'яч!
Хагман злякано ви-
триснувся на розлючене-
го вболівальника «Кікер-
су». Сталеві холодні
прокиливі очі... Нареш-
ті м'яч повернувся на по-
ле.

Але Хагман уже не
слідкував за її ходом.
Він знову уявив собі сце-
ну в банку. З тих пір
минуло вже три місяці,
але забути тих кількох
довгих хвилин і до-
сі не міг.
Тридцятьтрьохрічній
Курт Хагман був керу-
ючим бакалійною крам-
ницею. У той день він
мав обмінати гроші в
банк — було в нього
чось 2 тисячі марок мо-
нетами. Він чекав своєї
черги перед віконцем
каси, коли до зали увір-
валися двоє озброєних
чоловіків у масках.
— Руки вгору! Ні з міс-
ця, — заволав один з
них, низькорослий.
Четверо банківських
службовців і клієнти ви-
конали наказ. Високий
бандит притиснув дуло
автомата до скроні клі-
єнта, що стояв першою
у черзі біля віконця ка-
си.
— Відчини сейф і не-
си гроші сюди! — на-

казав він касирші. —
Або я покладу її на міс-
ці!
Жінка, знепритомнівши,
повалилася на долівку.
Автомат пересунувся
на іншого — пристаріло-
го вигляду чоловіка. Хаг-
ман подав голову і цієї
миті зустрівся з жорсто-
ким поглядом сірих
очей.
Касирша відчинила вог-
нетривку шафу. Інший
бандит спрямував дуло
автомата на неї, і подав
розкритий мішок.
— Я... я... у мене хо-
ре серце... — задихаю-
чись, промовив пристарі-
лий, що стояв у черзі
перед Хагманом. — За-
лиште мене!
Зброю навели на Хаг-
мана. Декілька секунд
він мав можливість ди-
витися здорованеві в очі.
«До чого ж холодні...
Як айсберги», — поду-
мав він.
Касирша ніби навмисне
зволікала.
— Годі дурня валяти!
Давай гроші сюди! Всі!

Стадіон вирував, як
пийний котел, але все ж
результат так до кінця і
лишився незмінним. Од-
ні раділи, інші були роз-
чаровані, і відчайдушно
лаяли гравців. Хагман
попрямував до виходу.
Погляд його прикипів до
широких плечей здоро-
вого молодика, який во-
лав щойно, щоб повер-
нули м'яч.
Безсумнівно, він!
Той же голос. І той
же вираз: «Годі дурня
валяти!» Багато людей
часто використовують од-
ні і ті ж самі вирази,
які у них мимоволі зри-
ваються з уст. Але най-
головніше — очі... Хагман
пам'ятав той жорстокий
погляд. Не міг забути
його. Здоровань з кри-
жаними очима про щось
сперечався з приятелем,
жестулював, злився.
Потім сів до автобуса.
Хагман майже автома-
тично пішов за ним...

Сонце зайшло. Тіні у
парку поблизу промисло-
вого кварталу густішали.
Хагман подивився крізь
огорожу. З вікна, роз-
ташованого за огоро-
жею будиночку, лилося
світло. Він натиснув за-
кріплену клямку, і хвірт-
ка відчинилася. Хагман

повільно пройшов кілька
десятих метрів до буди-
ночку, зібрався з духом,
постукав і увійшов.
За столом сидів чоло-
вік і читав газету.
— Доброго вечора,
пане Клінг!
— Хто ви? Запитав
той, підвівши голову.
— Що вам тут потрібно?
— Ми з вами знайомі,
— відповів Хагман.
— Нам уже доводилося зу-
стрічатися. Наприклад,
вчора на стадіоні. Я си-
див позаду Вас і чув, як
ви кричали, щоб повер-
нули м'яч на поле.
Клінг недовіриливо по-
глянув на відвідувача.
— Ми зустрічались з
вами і раніше, — додав
Хагман. — В банку...
Брови Клінга зійшли-
ся.
— Ти, мабуть, утік з
божевільні. Він по-
вільно піднісся. — Заїд-
ки тобі відомо моє ім'я?
— Я вислідив вас учо-
ра, — промовив Хагман.
— В пивниці навів про
вас деякі відомості. Бі-
льше того: довідався, що
вас вже було засуджено
і що ви — приятель Ед-
ді. Це він був тоді з ва-
ми в банку?
Збігло не менш, як
хвилина, перш ніж Клінг
заговорив.
— Щось ти мудруєш,
хлопче! Ах... кажи від-
верто, що потрібно!
— Дивне питання, —
відповів Хагман. — У то-
му мішку вмістилося що-
найменш чотириста ти-
сяч марок. З них я ба-
жаю лише сто тисяч.
Клінг все ще не міг
отяматися від цих слів.
Потім промовив:
— Ти дійсно схибну-
тий. Я — і сто тисяч! Та
мені такі гроші і не сни-
лися! Ти краще розди-
вися довкола. Ну, який
багатій так живе?
— Я бажаю половину
вашої долі, — продов-
жував Хагман. — В іншо-
му випадку змушений бу-
ду звернутися до полі-
ції. Звичайно, тоді я одер-
жую лише 10 відсотків
від усієї суми, як вина-
городу від банку, але ж
ви нічого не одержите і
потрапите до в'язниці.
— Потім посміхнувся:
— Ви занадто часто ви-
користовували один і той
же зворот. Я чув його і
під час пограбування,
і вчора на стадіоні: «Годі
дурня валяти!»
Клінг підійшов до об-
шарпаної кухонної шафи.
— Що ж, ти, можли-
во, й правий, — примир-
ливо промовив він.
Отже, ти згодався, що
я переховую гроші тут,
у кухонній шафі?

І, ретельно сличивши до
себе одну з шаф, від-
блисківничо вийшов ре-
дольвер і навіз його на
Хагмана.
— З Едді я заві-
радуни, розправлюся і з
тобою. Але до тих пір
мені потрібно буде тебе
де-небудь переховати. В
мене є на примітеті під-
ходящий льох.
За спиною Клінга за-
дзеленчала розбита ві-
конна шибка.
— Кидай зброю! —
наказав йому поліцей-
ський з автоматом у ру-
ці, влізавши до вікна.
Будинок оточено.
Двері розчинилися. На
порозі з'явилися двоє
поліцейських, одягнених
в кулезахисні жилети. За
ними стояв чоловік у
цивільному.
— Тепер ви пересвід-
чилися остаточно, пане
Хагмане? — запитав ко-
місар після того, як на
зап'ястях Клінга клацну-
ли наручники.
— Так, — кивнув Хаг-
ман. — Жодного сумні-
ву.
— За цей злочин йо-
му прийдеться довго по-
сидіти, — мовив комісар.
— Ще раз дякуємо Вам
за допомогу, пане Клінг.
Переклав В. ЩЕРБИНА.

ЩО ЧЕКАЄ НАС ПІСЛЯ СМЕРТІ

У середині 70-х рр. амери-
канські лікарі-реаніматори
виявили, що люди, повернені до життя
після клінічної смерті, мають не-
збагненний досвід: вони в змо-
зі повідати про те, що відбува-
лося у земному житті після їх
смерті, а яким чином розви-
лися події в лікарняній па-
латі, на місці аварії, навколо смерт-
ного поже. Але, разом з тим, ці
люди розповідали також про своє
зіткнення з таємницею якогось
іншого буття. Інший світ, до яко-
го вони вступали, мав своїх меш-
канців та загадково був пов'язан-
ий із земним життям.

Традиційна наука завжди вихо-
дила з уявлення, що за межею
смерті нічого вже не існує: у
людському тілі припиняються усі
життєві процеси, воно руйнується

і розчиняється у біосфері. Разом
з тілом та мозком людини при-
пиняє своє існування також і люд-
ська психіка. Проте розповіді ко-
лишніх померлих фантастично
схожі. Схожі, незважаючи на ре-
лігійні, культурні чи цивілізацій-
ні різниці між свідками. Всі, хто
пройшов крізь клінічну смерть,
стверджують, що після того, як
лікарі констатували припинення у
них усіх функціональних проце-
сів, вони мали змогу сприймати,
відчувати, бачити, чути, навіть
могли переміщуватися у просторі.
Набули досвіду смерті бачили
відразу дві грані буття, але при
цьому не могли спілкуватися з
живими людьми, тому що зали-
шилися для них мертвими тілом.
У своїх розповідях, ретельно за-
фіксованих вченими, ці люди на-

звали найтонші деталі того, що
відбувалося, згадували такі дріб-
ниці, які практично неможливо

відтворити в уяві і які в точності
відповідали реальним подіям, що
розгорталися після клінічної смер-
ті.

Відкриття реаніматорів та нако-
пичений до початку 90-х рр. вели-
чезний і унікальний фактичний
матеріал докорінно змінили су-
часні уявлення про життя та
смерть. Все частіше дослідники
стають на думку, що життя вза-
галі існує у різних формах. Згід-
но версіям багатьох вчених, лю-
дина має три тіла, або оболонки,
які у сукупності створюють людсь-
ку цілісність: по-перше, це зов-
нішнє фізичне тіло, по-друге —
деяка ефірна субстанція (або те,
що екстрасенси називають аурую),
і нарешті, духовна сутність (душа,
або «тонке тіло», астрал). Усі ці

три оболонки цілком реальні, хо-
ча й мають різну природу. Після
своєї фізичної смерті людина
звільняється від тілесної оболон-
ки, але продовжує жити у ефір-
ній оболонці, поступово переселю-
ючись у астральний світ.

Згідно древньоіндійської тра-
диції, людина багаторазово з'я-
вляється на світ у нових тілесних
одягненнях і з новим визначенням.
Колесо долі (карма) заставляє
кожного нести тягар нового віт-
лення до тих пір, поки душа не
досягне визначеної їй доскона-
лості. І будда і Платон вважали,
що людина, випробувавши зем-
ної долі, повертається знову до
земного життя. Наші предки на-
віть спеціально вчили досвіду по-
мирання та перевтілення (реінкар-

нації). Про це говорять унікальні
пам'ятки Єгипту та Тибету — Кни-
ги мертвих. Сьогодні до подіб-
ного висновку поступово прихо-
дить сучасна наука.

Можливо, в майбутньому сто-
літті наші буденні уявлення про
визначення людини докорінно
зміняться. Подібно до того, як сьо-
годні ми звертаємося до астро-
логічних знаків, щоб співвіднести
свою долю з ритмами Всесвіту,
наші недалеки нащадки будуть
звертатися до досвіду своїх ми-
нулих життів і, рахуючись з їх
відгуками, зможуть значно впев-
неніше нести естафету поколінь...

ВІД РЕДАКЦІЇ: Чи хотіли б ви
більше взяти про ці явні і
відкриття гіпотези щодо життя
та смерті? Якщо так, то пишіть
до нас і ми розповімо вам про них
на своїх сторінках.

де пам'ятника радянським воїнам-
ям завжди цілуть квіти.

ери позичку під проценти. Хоч процен-
відмовлялися від багато чого...

МОЛОДЬ

два тому я титнув, повертаючись до-
ену сумку. Не вказав в місті Сольно-
о з підземного переходу вийти схід-
ничних нас, а там стояв гурт чи то ме-
се кого. Брїті, ну, думаю, кінець двоє до
чку, потягнув. Коли дивлюсь, двоє до
Хоч тікати. Щось говорять і на сумку
котів казати: «Беріть, тільки мене не
ж допомогли занести. Потім довго
зони згадували шкільний запас ро-
ствалля, що знав, угорською.

Молодь на політику, а значить і на життя в ціло-
му впливає здорово. Демократична молодіжна ор-
ганізація — партія «Фідес» користується авторитетом
в усіх. В першу чергу тут дбають про соціальні умо-
ви. Так ось — чи не завдяки саме цій організації
можна нормально, маючи фінансову можливість,
зчитися у вузах, працевлаштовуватися, житловлаш-
товуватися. Хоча це не значить, що грошики студен-
там даються так — їм допомагають просто влашту-
ватися на роботу. Як і моїй знайомій, з якою з Києва
до Будапешта їхали разом — вона зчитися на фі-
лологічному факультеті в університеті, але працює
за долари у вільний від навчання час перекладачем
у солідній фірмі.
Виділяються позички для придбання речей, квар-
тир, виплачуються солідні гроші мамам, які три ро-
ки доглядають після народження дітей. Пропонують-
ся в першу чергу молодим безробітним місця для
працевлаштування.

Все це робиться через державу, зокрема — пар-
ламент не один день обговорює і молодіжні про-
блеми. Наслідки набагато приємніші від наших обго-
ворень молодіжних питань на сесіях різних рівнів
Рад.
Хоча дещо мене і злякало. З номиним роном в УР
молодь, особливо підлітки, янось байдужістю до
всього, втрачають культуру, якою ще п'ять років
тому так гордились жителі цієї країни. Приклади —
сміття, якого ніколи не було, нині більш ніж досить:
фантики, папір, недопалки винидаються сірими; на-
писи подібні нашим «іс, ігрні і ще янське невідомо-
ма...» теж бачаться де завгодно. Непослушність у
школах, гімназіях теж прогресує — знаю, бо гово-
рив з викладачами...

ТЕЛЕВІЗІО

Для себе я відкрив ще одну Америку: якщо ви
хочете дізнатися щось про країну, де перебуваєте
гостем чи туристом (звичайно, не супер спекулян-
том, що нині звється комерсантом), поцікавтеся
можливостями їхнього телебачення.

Одним словом, проснувшись ранком у просторій
чотирикімнатній квартирі одного сонячного дня я,
потішившись у ванній і з'ївши те, що в нас ніколи
не бачив на сніданок, розлізся на дивані з мініатор-
ним дистанційним пулунком управління телевізором.

У містечку Баттоня, де проживає більше п'яти ти-
сяч і саме в тому мікрорайоні, де я гостював, теле-
візори приймають до десяти програм — за кожен
додатковий канал треба платити великі гроші. В
Угорщині, мушу вам сказати, живуть більш ніж

скромно, проте це не є завадою жити нормально,
розумно і гарно.

Так от — попиваючи чайок з лікувальних трав,
дізнався про події в Перській затоці, а коли полі-
тика набридла, натиснув на іншу кнопку і... о, люди,
аж здригнувся, чи нікого поблизу нема. Там пока-
зували вчуже стадіо любові. Не треба було й знати
німецької (приймю програм європейського йде прямо
з супутників). Про що показують — ви, певно, дога-
далися; а як, у яких умовах і т. п. — це треба ба-
чити. Звичайно, цей фільм додивався до кінця.

«Спрут-2», який уже бачив, мене навіть не заці-
кавив. Мультифільми по двох каналах теж не дивив-
ся. Переключився на американський бойовик, але ці-
кавлячись іншими кнопками, дізнався, яка на ту
годину і на той час погода в Москві, Ленінграді, ін-
ших містах і місцях Європи.

Подивився свій гороскоп, — це робиться елемен-
тарно: у телевізорі є сотні й сотні програм. Хочете
дізнатися, які спектаклі і де йдуть — прошу дуже,
набирай задану цифру і дивися те, що цікавить. Ін-
формація — світова. В тому числі й про Союз зна-
йдете чимало такого, замість чого у нас останніми
місяцями показують симфонічні оркестри і т. п.

Не знаю, як йому, але мені добряче набридла ре-
клама, яку крутять перед програмою «Час», в пер-
шій між передачами. Що з неї я маю? Трансформ-
націю він мені, якийсь насос для підприємств —
смішно навіть дивитися. Вона, ота наша реклама,
шкідливо для окремих організацій, а не для мене. На-
віть коли показали французькі духи «Ромаш», я зі
сміху ледве дуба не дав — піді, купи їх!
Зовсім інше я бачив в Угорщині. Там те, що ре-
кламують — на полках магазинів вільно продається.
Та головне — що це все потрібно людям, що вони
можуть з реклами дізнатися про переваги косметич-
ки, продуктів, одягу, дізнатися, які новинки з'яви-
лися в магазинах. Дізнатися, взяти гроші, піти і ку-
пити.

Підіть купити те, що рекламуємо ми...

Ага, про телевізори. Тут їх стільки, що не знаєш,
який вибрати. Вибирають за можливостями. В кого
заробіток скромний — задовольняються щось на
зразок наших, але симпатичніших і надійніших.
Зекономиш на чомусь, або коли гаманець тугий —
о, тут можна придбати останні випуски японських,
американських, німецьких фірм. Купують дешево і
радянські; у військовослужбовців, для яких на пар-
канах клеять плакати «Товариш, іди додому!». Купу-
ють і нарікають на себе, що не скористалися пого-
віркою: «Я не так багато заробляю, щоб купувати
дешеві речі».

На завершення про телебачення. Ні не про те, що

там можна ще побачити хто і як справляється у сві-
ті з акціями, що їсти хворим на шлунок і т. п. Я
висновок пишу. Телебачення відображає той рівень
життя, який є у країні. Щоб порівняти, подивіться
ще якесь, окрім нашого.

ПОЛІТИКА

Політичним життям в УР цікавляться. Приміром, ко-
ли вночі над містечком, де я проживав, гули важкі
бомбардувальники тут цікавилися: а звідки й куди,
чий, навіщо. Звичайно, дізналися, що то з Англії,
Франції, Німеччини перелітали військові, а чи з
військовим начинням транспортні літаки. Їх шлях ле-
жав до Перської затоки. Так через певний час і по-
відомили угорцям їхнє телебачення, преса, радіо.

Про агресію Ірану в Кувейті тут навіть діти го-
ворять. Ну, а дорослі сказали мені, що з початком
війни на вулицях цієї країни побільшали поліції,
солдат, що навіть були спроби терористів перевезти
через кордон щось із зброї.

Про Союз теж знають чимало цікавого. Навіть хо-
ли в Кіровограді декілька років тому була підвище-
на радіація (пам'ятаєте, історія з баллоном?), тут зга-
ли про це швидше, ніж я дома.
Звичайно, змінилося й ставлення до нас. Раніше,
коли дивилися на радянських, то сприймали нас як
представників економічно міцної, могутньої держави.
Тепер дивляться як на... (ледве не написав жабра-
нів чи бідняків), особливо коли показують голодних
людей, які і в нас, у Кіровограді сидять під чер-
вою з простягнутою рукою. Простіше — до нас вони
майже байдужі. Це й зрозуміло — своїх проблем ви-
стає.

Декілька років тому тут винили в усьому комуні-
сті. Мовляв, довели країну. Були вибори. Обійняв
сипалося ще більше, ніж у нас в аналогічній ситу-
ації. Обирали парламент, так званий демократичний.
Працює він чимало, є зміни, але... не з кращих. Ін-
фляція зростає, рівень життя змінюється, але не в
ту сторону, в яку думалося. Барометром економіки
є ціни, які ростуть майже щоденно.

Запитую знайомого, хто ж винен, комуністи ж не
при владі, а життя важке. Він відповів, що і в них
парламент на зразок нашого, більше балакає, спе-
речається (міжпартійна полеміка тут ого яка!), ніж
приділяє уваги економіці.

Про решту я не дуже розпитував, бо боявся по-
говорки, яка є в них: у чужому оці піщинку бачиш
а у своєму бревно сидиш.

У нас справді, якщо порівнювати, то бревно, як-
що не колода.

Ю. ЯРОВИЙ.

Угорська Республіка.

5 травня працівники засобів масової інформації відзначили своє свято — День преси. Це свято не тільки професійних журналістів, а й наших дописувачів, які діляться з редакцією своїми тривогами, і радощами. Сьогодні ми публікуємо добірку їхніх матеріалів.

ЛЕТИ НА УКРАЇНУ!

Усі примірники військової газети «За Радянську Україну!» військовими літаками доставлялися в частини Південно-Західного фронту та на тимчасово окуповані території України. Білі аркуші падали на вулиці, міста, стріхи хат, часом за сотні кілометрів від розташування редакції. Люди валялися, оглядаючись навкруги, підхоплювали, ховали дорожчинні вісники з волі, щоб при каганці прочитати і потай передати в надійні руки. Було чого потай це робити! Гітлерівці боролися з газетою, наче з живим противником, жорстоко переслідували всіх, до кого потрапляла бодай одна примірник.

У моєму осінньому блокноті 1941 року зберігся запис повідомлення Радянського Інформбюро. «У селі Різдів'яному Запорізької області фашисти знайшли в старої колгоспниці Олени Каленюк фронтову газету «За Радянську Україну!» Бандити виплили на спині жінки п'ятикутну зірку, а після цього звірячого катування повісили її».

Газета закликала людей на загербаних землях України: «Вставайте до бою з фашистськими нелюдьми, ідіть у партизанські загони, допомагайте Червоній Армії зверху і знизу! Вражого злою кров'ю волю окропіть!»

Пригадаю: невдовзі

після війни я поцікавився у колишнього командира найбільшого партизанського з'єднання на Кіровоградщині М. М. Скірди, чи бачив він нашу газету. «Ажого! — відразу відповів. — Не раз, бувало, рано-ранці на власні очі бачив, як саїжі номери біліли на афінських тумбах у Кіровограді та в Знам'янці. Певно, пояснень не треба. То наші партизани старалися». М. М. Скірда особливо високо оцінив ту реальну допомогу, котру одержували підпільники його загону з матеріалів газети під рубрикою «Бийте ворога всюди!» Партизани сприймали поради військових спеціалістів — наших авторів — мало не як інструкцію, ба, навіть, як бойовий наказ.

Н. ДОБРИН,
колишній військовий
кореспондент.

На знімку: Критий ринок. Товари з тієї ж епохи
богомола.

ОДИН ВЕРСТАТ І ДВА ДРУКАРІ

Перша друкарня заснована на Україні в 1764 р. в Новоросійській губернії з центром Єлисаветград. Генерал-губернатор А. П. Мельгунов розгорнув енергійну діяльність по влаштуванню друкарні. Він звернувся до Києво-Печерської лаври з проханням виділити друкарський верстат з устаткуванням, шрифтів, спеціалістів. Але лавра, на жаль, і сама не мала жодного верстату. Це спонукало Мельгунова надіслати до Сенату, щоб «собаговолено было для тиснення книг из Кадетского Шляхетского сухопутного корпуса один стан и наборщика одного, батиричкова двух и ученикова, одного пунсонщика и одного словолитца, с принадлежностями к тому материалам, позволят отпустить». Сенат задовольнив прохання Мельгунова і в червні 1764 р. Кадетский корпус через поручика Л. Греча передав Новоросійському губернському правлінню «один печатный стан с принадлежностями литерами, да из мастерских людей одного наборщика и одного батиричкова», крім того, різних матеріалів на суму 556 крб. 64 коп.

Наприкінці 1764 р. чи на початку 1765 р. друкарня стала до ладу. В ній друкували головним чином бланки для паспортів, карантинні свідоцтва та інші документи губернської канцелярії. Відомо також, що з цієї друкарні в 1765 р. вийшли дві книги: комедія Жан Батиста Руссо «Кофейный дом» та «Азбука».

У березні 1765 р. Новоросійська губернія була поділена на три провінції: Єлисаветградську, Катеринославську, Бахмутську. Центром управління Новоросійським краєм став Кременчук, куди перейшла губернська канцелярія, туди ж перевели й друкарню. Мельгунов намагався поживити її роботу, але марно. Сенат відхилив його прохання про дозвіл на видання книг духовного змісту. Бракувало друкарів. Мельгунов вдруге звернувся до Києво-Печерської лаври, яка в 1770 р. відраділа до Кременчуцької друкарні складальника Афанасія Антонова.

Але діяльність друкарні, як і раніше обмежувалася потребами губернського правління. Сліди дальшої діяльності друкарні в Кременчуці губляться. Мельгунов виїхав з Новоросійської губернії і в 1777 році став Ярославським намісником, де в 1784 році за його клопотанням, було засновано друкарню.

Кременчуцьку друкарню, очевидно, передали приказу промисьлової опіки. Пізніше в цьому місті (в 1788—1789, 1791—1793 рр.) працювала похідна друкарня князя Потьомкіна, закладена близько 1779 р., що перебувала при військовій колегії.

Під час російсько-турецької війни, виїжджаючи на Україну, Потьомкін узяв із собою і друкарню, яка була при ньому весь період воєнної кампанії до дня його смерті — 5 жовтня 1791. За цей час друкарня побувала в багатьох містах України, в Бендерах та Яссах. Друкарня Потьомкіна мала 5 друкарських верстатів, в тому числі один спеціальний — для виготовлення карт, картин; тут були російський, французький, грецький та латинський шрифти, але в обмеженій кількості (1—1,5 аркуша набору). Штат друкарні складався з 8 осіб: друкаря, коректора, 4-х складальників, тередорщика, батиричкова.

З другої половини 80-х років XVIII сторіччя Кременчук поступово втрачав своє значення. Центром Новоросійського краю став Катеринослав. Сюди в червні 1793 р. таємний радник В. Г. Попов доставив потьомкінську друкарню. Перейшов сюди і штат. Губернатор В. В. Каховський передав друкарню приказу промисьлової опіки. Але з 1793 по 1800 роки надруковано лише три книги: «Матушка солдатська песня. Спел отставной солдат Яким Простота. 1793 года на Руси», «Наставление сыну В. Золотинского» (1796 г.), «Начальное обучение французского языка» Ф. Заставского (1800).

Друкарня не тільки не приносила доходу, а й заважала збитків. Було прийнято рішення про її ліквідацію. Але в справу втрутилося губернське правління, яке взяло на себе основну частину витрат. З 725 крб. на рік друкарні 600 крб. сплачувало губернське управління. 1806 р. видано комедію «Ослепленное чародейство» та драму «Школа махей». На підставі урядового указу 1807 р. про обов'язкове відкриття друкарні при всіх губернських правліннях потьомкінську друкарню остаточно передано до Катеринославського губернського правління. Придбано нові шрифти, а старі, що стали непридатними, в кількості 24 пуди 20 фунтів були відправлені до друкарні Харківського університету, з умовою виділити 3/8 частини від усієї кількості шрифтів, тобто 9 пудів 7,5 фунтів.

Початок книгодрукування в Катеринославі дослідники відносять до 1793 р., тобто до того часу, коли Потьомкінська друкарня була передана приказу промисьлової опіки. Але це не зовсім точно. Відомо, що якась друкарня в Катеринославі існувала і раніше.

Можна припустити, що туди було передано Єлисаветградську друкарню з одним друкарським верстатом, засновану Мельгуновим.

С. ЛАСКОВСЬКИЙ,
студент.

м. Кіровоград.

«ОДИН, ДВА, ТРИ, ЧОТИРИ...»

Тепер ми знаємо, що цей кодований сигнал, пролунавши вночі 26 квітня 1986 року, означав усі види небезпеки — ядерну, радіаційну, пожежну і вибухову. Звідтоді минуло 5 років і ми все більше переконуємося, що аварія на Чорнобильській АЕС обернулася тривалою катастрофою для багатьох тисяч людей. І для тих, хто мешкає і мешкає в зоні, і для тих, хто поклав власні сили, здоров'я, а то й життя на ліквідацію аварії.

Володимир Іванович ЧАПЛИГІН (нині завідувачий радіологічним відділом обласної епідеміостанції) дає такі побутування там. У травні 86-го та в грудні—січні 87-го. Його спогади як очевидця і учасника доповнюють картину трагедії, а також — ретроспективно — несуть у собі певні висновки.

Першого разу я потрапив у зону завідувачим промсанлабораторії. Потім замість В. К. Короткова, який відпрацював свою дозу (25 бер), мене призначили в. о. головного санітарного лікаря зони. На жаль, тоді не завжди вдавалося стримувати самовіддані пориви ліквідаторів — багато хто з них одержав опромінення більше норми. Це було викликано бажанням людей якомога швидше справитися з аварією. Та й індивідуальний дозиметричний контроль був недостатнім — він тільки організовувався на той час. А взагалі-то всі пам'ятають, як тоді пропалувалась думка, що все це так не надовго.

Повернувшись до найперших вражень... До в'їзду в зону ми зупинилися в селі Оране, далі автобус не ходив. Я ввійшов у прилад СРП на найвищий регістр, стрілку зашкалило. І в зоні я вже цим приладом не користувався, тому що там були рівні ще 3 мілірентгенів на годину. Друге враження, пов'язане з містом Прип'ять — мертве тиша, навколо все пишно квітне, лахне. За 150 метрів від світлофора чути, як переклюкається в ньому реле. На балконах сушаться дитячі сорочки, білизна. Все здається живим і справжнім, але на ділі воно — мертве.

А далі, як у війну, дорожні ложкачки «Гостодарство такого-то...» і оголошення в селах і селищах про розшук родичів, загублених під час евакуації. Ще вразила величезна кількість телеграм з проханнями різних спеціалістів взяти на роботу для ліквідації аварії. Особисто я відповідав на лист від керівника евакуації, що сидів у тюрмі за вбивство. Він просився на будь-яку роботу, навіть з ризиком для життя, був готовий на все. Втім, ніхто тоді не знав, яка буде оплата праці, не дуже замислювався, які будуть компенсації та пільги. Страху як такого, теж не було. Всі бажали зробити якомога більше в цей період.

Погано, що ніхто з керівництва спочатку не продумав того, треба посилати в Чорнобиль. Через те що ставка робилася найперше на армійську і цивільну молодь, найбільше постраждала вона — наш генфонд. Я бачив, як 18—20-річні дівчата (працівники громадського харчування) трохи не падали з ніг, адже вони вставали о 5-й ранку і лягали спати після 11-ї ночі, щоб нагодувати тисячі чоловік.

У зоні діяло два штаби — загальний і військовий. Там я бачив та іноді зустрічав академіків Велихова, Лєгасова, генерала Язова та інших відомих осіб. До речі, Язов — єдиний із членів комісії, хто не переодягався і всюди ходив у генеральській формі. В тих обставинах при спілкуванні з підлеглими він зберігав спокій, рівноважність, розсудливість. Звинувачувати його та інших зараз мені здається нерозумним: накази про надсекретність доз опромінювання і масштаби катастрофи йшли з найвищого ешелону влади. Я взагалі не люблю крові і гадаю, що зараз краще тверезо подумати не про суди над генералітетом, а про майбутнє, про долю всіх, хто постраждав і страждає від чорнобильської трагедії. Хіба стало менше жертв від того, що посадили директора і головного інженера станції?

Хоч у ті роки нам навішувався зайвий оптимізм, у фатальності цієї аварії я теж не впевне-

ний. У ній відбилися конкретні технічні, соціальні і політичні помилки нашого «розвинутого соціалізму». Так, безперечно, треба відстоювати і відновлювати справедливості. Я проти того затулювання, котре було спочатку і де в чому залишається дотепер. (Згадати хоча б перші виступи міністрів охорони здоров'я УРСР та СРСР). Дуже негативну роль зіграла відомча засекреченість. Це призвело до багатьох помилок. Це привело до того, що люди не знали точно, що робити в тій ситуації, не були вчасно, кваліфіковано і об'єктивно проінформовані. Наприклад, якщо прийняти йод за 6 годин до випадку радіоактивної хмари, можливість захворювання зникне в 100 разів... А першотравневі демонстрації і майовки?! Це — безглуздо.

Я знаю, серед ліквідаторів-кіровоградців вже є померлі. Вони і будуть. На жаль, це природно після того, що тріпалося. Віддалені наслідки (кістковий рак, рак мозку) будуть проявлятися і через 10—15 років. Як би деякі медики не спиралися на труднощі, мовляв, ці недуги важко відрізнити від загальної захворюваності, «внесок» Чорнобиля у стан здоров'я всіх, до нього причетних, дуже вагомий.

Мешканцям нашої області «пощастило» чисто з метеорологічних умов. Чорнобиль своїм крилом зачепив 8—9 сіл трьох районів: Новоархангельського, Новомиргородського та Маловисіського. Там нами визначені «плями» від впливу 131-го йоду. Цього року проводяться комплексні цілеспрямовані роботи по їх дослідженню і аналізу. Вони дадуть більш детальну зйомку господарств взагалі і окремих присадибних ділянок зокрема. Нагадаю: вся сільськогосподарська продукція в області проходить ретельний радіаційний контроль. Тільки у 1986 році в лікувальних травах, зібраних у названих районах, ми знайшли перевищення вмісту стронцію і цезію. Зараз усе гаразд.

Підготував Р. ЛЮБАРСЬКИЙ.

СОН ПРО ЩАСТЯ

НАВІЯНИЙ ТЕАТРАЛЬНИМИ ЛАШТУНКАМИ, РОЖЕВИМИ МРІЯМИ І ФРАНЦЕМ ЛЕГАРОМ

О ступайте, ступайте в театр!

В. Г. Белінський.
1. Вийти на сцену.

Усе відбувалося далеко від Парижу і ще далі від загадкової країни Монтевердо — на сцені кіровоградського театру імені Кропивницького на репетиції оперети Франца Легара «Весела вдова», першої класичної, а точніше неовіденської оперети на нашій сцені. Дехто з гордо, заінтригований не дуже виразними, але всіма афішами, що з'явилися у місті, уже встиг побувати на прем'єрі. Я ж звертаюся переважно до тих, хто... не любить театр. О ні, я не агітую. Мабуть це просто дурниці — проводити подібну агітацію. Я просто розповім вам про власні почуття. А ви читайте і... думайте, якщо хочете.

Я люблю театр. Люблю ранкову тишу і пил його лаштунків, негосисний перегук робітників сцени, що встановлюють декорації, зосередженість режисерів, які готуються до вечірньої вистави... «Ну знаєш, якщо вже розповідати про театр, — говорять мені, — то краще про знаменитий. Скажімо, МХАТ чи Ленком. Що ж, я могла б. В моєму житті було багато щасливих зустрічей з Театром і з людьми театру, чий імена вже оповиті легендами. Але, прошу повірити, все, про що йшлося вище, однаковою мірою стосується і театральних столиць і нашої богом забутої провінції.

Знаєте, я трохи знайома із системою Станіславського (не так, зрозуміло, як актори), але я не підозрювала, що це так важко вийти на сцену. І тільки «з'явившись на балу в паризькому посольстві Монтевердо» з люб'язного дозволу М. І. Барського, постановника «Веселої вдови», відчула це. «Божі мій, — шепотіла ні до кого не звертаючись, — я не знаю, куди подіти руки».

— Опусти просто, — прошепотів у відповідь Костя Поляков, симпатичний балетний хлопчик, трохи схожий на кота Бегемота з мого улюбленого роману (виявляється, і його теж!). — Тримайся спокійно, наступного разу я буду твоїм кавалером...

2. «В плащі із зоряної п'єси».

— Ти чого запізнився? — накинута на мене Анатолій Петрович, те-

атральний черговий.

— А що, вже граф Данило приїхав? — пригадала я сюжет «Веселої вдови».

— Який граф? — не відразу зрозумів він. — Ах так, так. Та вже, мабуть, приїхав, — Анатолій Петрович допоміг мені роздгнутися і додав: — Михайло Ілліч не любить, коли запізняються.

Поставити «Веселу вдову» у театрі, який «горить» на стаціонарі? (Не раз доводилось знімати виставу через відсутність глядачів, і лише вимотуючі акторів виїзди допомагають зводити кінці з кінцями. Та й не тільки «зводити», а вже п'ятий квартал виплачувати колективу премію, про що в театрі імені Кропивницького вже давенько не чули). Постановка «Веселої вдови» це, коли хочете, боротьба режисера за глядача.

Немає сумніву, що для оркестру під управлінням О. М. Вепринського грати музику такої оперети — велика насолода і натхнення. Зрозуміло й інше, постановка «Веселої вдови» Барський зміг лише з появою у театрі прекрасної вокалістки Галини Сергєєвої. Цікаво, хто гратиме графа Данила?

У мій час, коли я ще вірила, що сон про щастя, як співає граф Данило, можна побачити наяву, дівчатка писали листи кіноакторам і захоувалися в героїв сцени. Не знаю чи зараз пишуть, а що не заховаються, то це правда. Шкода. Я так хочу, щоб ось ці дівчатка, які тиняються в під'їздах, прийшли в театр, відкрили для себе дивний світ людських почуттів, світла, мрій. Я знаю, ніякі статті, ніякі переконання не допоможуть, доки у тої ж таки старшокласниці, що поспішає на «поруку» у сусідній відеозал, не виникне бажання стати театральним глядачем.

Звичайно, багато що залежить від оточення. А сьогодні не так багато вчителів відвідують театр і можуть привести сюди дітей. Тому мені надзвичайно дорогий лист сільської вчительки, яка просить допомогти показати своїм семикласникам театр. Сама вона кіровоградка, працює за направленням, дуже любить театр. Все-таки визнає виставу це одне, а прийти до театру...

— Він повинен врятувати цих старшокласниць, — говорю вголос. — Хто він? — не розуміє режисер.

— Лозовський. Тобто граф Данило.

Здається так нічого і не зрозумівши, Михайло Ілліч зупиняє музику і в черговий раз пояснює акторам мізансцену.

Репетиція... Чомусь не чекала, що саме Лозовський співатиме графа Данила. Бачила в інших ролях, особливого враження на мене не справило, але, виявляється, треба було зустрітися з ним на репетиції «Веселої вдови», щоб виникло бажання передивитися «Наймичку», «Сватання на Гончарівці», «Пошили у дурні».

— ...Хвилиночку, графе!

— О, обличчя, мадам. Бути закоханим і грати роль закоханого це зовсім різні речі...

3. Сцена «на Монмартрі».

— Куди? — Анатолій Лозовський перекинувся через плече стортівну сумку.

— «На Монмартр».

— Куди?

— Як, ви не знаєте, наш «Монмартр»? Це за тишини підвальчик на розі вулиць Луначарського і Шевченка. Зрозуміло, не «У Максима», де люблять пропадати граф Данило, положаючи все монтевердівське посольство, але і в Людмили Михайлівни теж приємно. ...Скажіть, як ви знаходите наше місто?

— Не Париж, — сміється мій супутник.

— Ясно що не Париж. А взагалі?

— Я довгий час працював у Ровно. Скажу відверто, там атмосфера набагато сприятливіша для актора. Тільки не ображайтесь.

— Ну що ви!

Лозовський не відкривав для мене Америки. Скільки сама писала про відсутність культури. Ось і тут в кафе. Жак який. Сьогодні всі кіровоградські кав'ярні, ніби змовившись, подають каву у жаклих склянках. А поряд у Світловодську керамічний завод!

— Чому ви зітхаете? — торкається моєї руки артист.

— Коли б ви були справжнім графом.

— А ви мільйонеркою?

— Ну мільйон мені ні до чого. Хіба що придбати чашки для кави.

— Ви питимете це каву?

— З задоволенням.

Анатолій пішов за кавою, а дівчинка, що підісла до нашого столика, трохи зашарівшись, запитала у мене.

— Пробачте, що втру-

чаюсь до вашої розмови, але... Мені здалося...

— Ви актриса?

— Ви любите театр? — швидко поцікавилась я.

— Дуже.

— А що останнє ви переглядали в нашому театрі?

— Бачите... — вона опустила очі.

— Зрозуміло.

— Але я постійно буваю в «Резонансі». Його режисер Валерій Дейнекін, коли б ви знали, який він талановитий.

— Валерій Дейнекін — мій друг. Цілоком згодна з вами щодо його таланту. Мушу вас засмутити, я не актриса. Але мій знайомий, що зараз повернується, буде найпопулярнішим артистом у Кіровограді. І ви перша зітхатимете в десятому ряду партеру, коли він співатиме знамениту арію графа Данила. Па-

— підхопила артистка Валентина Литвиненко. — Хлопці без тебе танцювати не можуть. Ноги не піднімаються.

На сцені було весело. Як у Чехова: «Гості з'їжджалися на дачу... Тільки «До Максима». «Як, ви не знаєте «У Максима»? Мені вас шкода, мадам. «У Максима» найкращий кабачок на Монмартрі» — Лозовський стояв на авансцені з натхненним обличчям, але режисеру чомусь не сподобалась мізансцена і він тричі ляснув у долоні.

Щось не клеїлось сьогодні у акторів. Барський час від часу хапався за серце, Лозовський на сцені ледве стримував емоції, воружачи губами (присягаюсь, не текст «Веселої вдови» повторював), балетмейстер В. Горінний лаяв себе,

кривила душою. Бачила всі недоліки (хоч було їх набагато більше!). І хор далеко не завжди звучить, і балету, справді, немає. І чоловіки-актори поводяться точно так, як у 106 маршруті автобуса, а не в елегантно-чарівному Парижі. Кожен дбає лише про себе, а на дружню порадку може відповісти грубістю. Однак попри все це, я відчувала якусь незрозумілу насолоду від того, що відбувалося на сцені. Можливо, мене заколисувала музика Франца Легара чи голос графа Данила. Не знаю. Але я відчувала, як в муках і сумнівах народжувався спектакль. Вибравши момент, у зал спустився балетний хлопчик Костя Поляков: «Чому ти не виходиш на сцену? Я обіцяв танцювати з тобою».

м'ятає: «Мрією одною я тепер живу. Дивний сон про щастя бачу наяву».

Дівчинка з недовірою дивилася то на мене, то на Анатолія, що повернувся з кавою. «Ой, вибачте, — посміхнулася мені, — я повинна йти. А... а коли це буде. Ну «Сон про щастя».

— Третнього травня, любо. Оперета «Весела вдова». Театр імені Кропивницького. Ми вас чекаємо.

Коли дівчинка пішла, я пояснювала Лозовському ситуацію. Тільки про найпопулярнішого артиста Кіровограда не сказала. Все-таки театр — явище емоційне!

4. ...І є Театр

— Ти знову запізнилася? — докором зустріла мене Анатолій Петрович.

— Савість треба мати,

що взявся ставити танці у театрі, де немає балету, завідувача пошивочним цехом Тамара Іванова присіплює спостерігала за дамами, тобто за тим, як «сидять» на них костюми. Чесно кажучи, зовсім небагато актрис були схожі на великобританських дам і могли триматися так підкреслено велично як Ніна Савельєва, що співає Валентину. Та й мужчини далеко не всі вміли носити фрак. Навіть Лозовський тримався не так впевнено, як у джинсах. Чим ближче до прем'єри, тим гарячішою ставала атмосфера на репетиції.

— Ну, вимальовується що-небудь? — час від часу запитувала мене режисер.

— Звичайно. — Я не

— Вибач, Костику, я — з іншої п'єси.

— Ага! Тобі потрібен граф, — хитро посміхнувся він.

— Графів тепер немає.

— Шкода, — вигукнув Костя на ходу і голосніше додав, — зате є артисти.

Зате є артисти. І є театр. Мені хотілося б завершити статтю цими словами. Не знаю, яке життя чекає «Веселу вдову». Сподіваюсь, вона стане першою ластівкою. Щоб там не говорили шанувальники психологічного театру, а люди люблять яскраве, сонячне, щасливе місцецтво оперети. «Життя сумне, то нехай хоч вдова буде веселою», як сказав заслужений артист УРСР А. А. Косаченко.

Валентина ЛЕВОЧКО.

Познайомимось... через півстоліття розлуки?

Не сумуйте, степі! Я вернусь! І замовкне жалоба чайна. Обніматимуть Скітія, Русь, І новітня Україна.

Ці рядки належать перу поета Яра Славутича, уродженця нашого краю, який з часу Великої Вітчизняної війни живе за рубіжком (про нього «МК» вже згадував 2 березня цього року). А цим

тату з вірша, написаного півсотні років тому, захотілось навести саме зараз тому, що літературний Кіровоград і земляки Яра Славутича в травні чекають на зустріч з ним. Сподіваємось, що рядок цей «Не сумуйте, степі! Я вернусь!» стане пророчим. Поки ж Яра Славутич, учасник останнього з'їзду письменників України, живе й працює в Ірпені, ми готу-

ємось до зустрічі із земляком в обласній науковій бібліотеці ім. Н. К. Крупської, куди від нього нещодавно надійшов лист з Канади, там і повідомлення про те, що на нашу адресу він вислав кілька бандеролей власних книг, жодна з яких ще не перевидана на Україні.

Про його поетичну творчість, представлену в українській періодиці, я

нещодавно розповідав колегам і друзям на засіданнях бібліотечного товариства шанувальників української культури «Жменя» та на занятті обласної літературної студії «Степ», де прозвучало багато його поезій особливо тих, що присвячені батьківщині. Яра Славутич — автор декількох поетичних і літературознавчих книг. Його поезія відзначена пре-

міями Літературного фонду ім. І. Франка (Канада). Вшанований він званням поета-лауреата Українською могилянсько-мазепинською академією наук (1982 р.), нагороджений Шевченківською золотою медаллю за педагогічну працю в Канаді. Був президентом Канадського інституту назвознавства та Українського шекспірівського товариства, головою осередку Наукового товариства ім. Шевченка у Західній Канаді. Поезія Яра Славутича друкувалася в кіль-

кох англійських антологіях, а також книжковими виданнями у перекладах німецькою, англійською, французькою, угорською, російською, білоруською та польською мовами — і це далеко не все, що він зробив.

Надіємось, що зустріч із закоханим земляком, подарує нам нові поезії і враження.

Антоніна КОРИНЬ, редактор обласної бібліотеки ім. Крупської.

Дорога редакція!

Пише вам ваш постійний читач. Ви багато публікуєте про різні види ушу, школу карате-до кіокушинкай, але мало про японських шпигунів ніндзя. Правда, прочитав маленьке оповідання про мисте-

цтво ніндзя, але я хотів би знати значно більше. Можливо надрукуєте кілька уроків ніндзя, про те, як і за яких умов вони тренуються.

ОЛЕКСАНДР.
м. Олександрія

Останнім часом у закордонних відеофільмах часто й густо з'являються таємничі фігури з блискучою реакцією і неперевершеним володінням найрізноманітні-

шими видами зброї. Виїшовши з відеосалонів, наші читачі нерідко надсилають листи, зокрема, і в нашу редакцію з проханням розповісти про ніндзя — хто вони такі,

звідки взяли, яка їхня мета, філософія тощо. Виходячи з цього, ми вирішили розпочати розповідь про «невидимок» на сторінках нашої газети.

НІНДЗЮЦУ

МИСТЕЦТВО БУТИ ТЕРПЛЯЧИМ

...Ранком 1540 року в одній з численних кімнат палацу, який належав відомому самураю Фугасі, слугам відкривалося страшне видовище: спливаючи кров'ю на татамі, лежало тіло їхнього володаря. Імовірно всього, що Фугасі навіть не побачив свого вбивцю. Сторожний слух самурая не збентежив жоден звук — його вбили... сплячим. Неймовірно виявилось й інше — воїни охорони лежали поруч, перебиті настільки швидко, що навіть не встигли оголоти мечі. У деяких з них на тілі не було жодної рани, але оскляні очі застигли від жаху.

Жахлива подія вражала ще й тим, що всі двері були зачинені із середини, а палац являв собою фортецю, оточену високими мурами і глибоким ровом. Біля кожних дверей, що вели до покоїв Фугасі, стояла пильна варта, яка так і не помітила жодного чужинця поблизу...

Тоді це загадкове вбивство лишилося нерозкритим і незбагненим. Ходили чутки про вбивць-примар, що жили у підвалах палацу і через ґратчасті бійниці проникли до покоїв Фугасі, про душі мертвих, котрі помстилися саму-

раю за свою смерть. Вте, що подібне могли здійснити люди, важко було повірити.

Майже через два століття після цього випадку кортеж самурая Сегумі наближався до столиці. Шлях проходив через лісову галювину. Авангард охорони зник за поворотом, слідом — Сегумі. Коли ж і свита зробила ще кілька десятків кроків, їй відкрилася просто містична картина — на конях сиділи два вершники... без голів. Самурай зник, а його кінь нервово задирав морду догорі. Піднявши очі, охоронці Сегумі побачили його тіло, яке висіло на суку ялини, що нависала над шляхом. Хто ж зумів за декілька секунд розправитися з трьома сильними і досвідченими воїнами?..

І в цьому випадку пошуки вбивць у лісі нічого не дали.

Обидва загадкових вбивства вже в наш час були віднесені на рахунок ніндзя, яких ще називають «розвідниками-невидимками», «воїнами-тінями», шпигунами, котрі не залишають слідів, середньовічними східними лицарями «плаща і кинжалу», майстрами таємних вбивств. Проте точний переклад слова «ніндзя» більш простий і, водночас,

більш змістовний: ніндзя — «терплячі», а вчення, яке вони практикують, — «ніндзюцу» — «мистецтво бути терплячим».

Ніндзя відомі як майстри найекзотичніших видів зброї, блискучі знавці секретів бойових мистецтв Сходу, генії маскування, спроможні зникнути з очей ворога навіть у чистім полі, володарі таємничих отрут, що діють невідворотно і нечутно.

Об'єднуючись в особливі «клани смерті» ніндзя відігравали роль професійних найманих вбивць та шпигунів, причому ще зовсім недавно в Японії такі «клани» були реальністю. Так, під час американської окупації Японії контррозвідка цієї країни наїняла особливу групу людей, котрі тренувалися по системі ніндзя. Вони повинні були ліквідувати командуючого американськими військами в Японії генерала Дугласа. Лише найдосконаліша система охорони генерала зірвала замах, причому жоден з трьох нападників не був не тільки схоплений, а навіть поранений!

Є дані, що після цього випадку технікою ніндзюцу зацікавилися і американські спецслужби. Про це говорить на-

приклад, такий факт. У травні 1980 року посольство Ірану в Лондоні захопила група іранських терористів, які вимагали від аятоли Хомені звільнити 91 політ'язня і надати політичну незалежність одному із регіонів країни. Терористи оголосили, що якщо їх вимоги не будуть повністю виконані, вони будуть страчувати по одному заложнику кожні півгодини. Становище стало критичним після вбивства двох заложників, тому було вирішено кинути на штурм посольства підрозділ спеціальної повітряної служби, бійці якого були вдягнуті у чорні костюми з закритими обличчями — екіпіровку легендарних ніндзя. Род Дункан — один із кращих американських фахівців з ніндзюцу — визнав, що ця операція, проведена без жодного пострілу, майже нечутно, усього за кілька хвилин, дуже нагадувала стиль «воїнів-невидимок»: троє терористів були миттєво вбиті, інші навіть не встигли зчинити опір.

Сьогодні на Заході існують сотні секцій ніндзюцу, яке з середини 80-х років переживає свій розквіт, потіснивши вже не таке екзотичне східне карате та ушу; в журналах широко рекламується «уніформа» ніндзя: темний вузький костюм, маска-балахон, що закриває лоб і нижню половину обличчя, особливі «пазури» на руки і ноги, що дозволяють лазити по практично голій поверхні, металеві «зірки-сюріке-ни» — тонкі сталеві пластини у формі хрестів або зірок, зі старанно загостреними перекладинами або променями, короткі та довгі мечі, цеппи, бойові серпи, металеві ножі з спеціальними піхвами, через які можна дихати під водою та стріляти, як з духової рушниці, металевими голками, особливої браслети, в які захоплювався меч ворога і різким рухом руки ламався, та багато іншого.

Існують також підрозділи, в яких описане все — починаючи з техніки окремих рухів і до використання в бою особливих комбінацій пальців, що відкривають та посилюють у тілі ніндзя вільний рух життєвої енергії кі.

Хто ж такі воїни-ніндзя? Звідки вони взялися і що несе у собі їх вчення? Спробуємо розібратися в цих питаннях. Перше. Хоча зараз ніндзя дуже популярні у світі і їх ім'я оточене усілякими легендами, але в самій середньовічній Японії ніндзя жодного разу не згадуються ні в яких документах чи хроніках. Тож чи були вони насправді? Ось що відомо точно. В середині 70-х рр. нашого сторіччя японець Масаакі Хацумі публічно оголосив, що він є спадкоємцем у 34-му поколінні і керівником однієї з останніх шкіл ніндзюцу — Тогакуре-рю. Навіть у самій Японії небагато людей в той час чули про такий вид бойового мистецтва (Хацумі не шукав дешевої популярності).

Американський ентузіаст східних единоборств Стів Хейс, почув-

ши про незвичайну систему, приїхав у місто Нода. де була школа Хацумі, щоб стати його учнем. Японця зацікавив перший американець, котрий з'явився у його школі, і дуже швидко Хейс досяг своєї мети: він — єдина західна людина у школі ніндзюцу — одержав звання «утідесі» — особистого учня у домі наставника.

Система Тогакуре-рю не була канонічним, застиглим набором вправ та прийомів — вона постійно змінювалася і вдосконалювалася самим Хацумі та його найближчими учнями. Хейс вивчав секрети рукопашного бою, що були взяті в більшості із арсеналу карате, мистецтво володіння мечем, алебардою, списом, палицею, будь-якими підручними засобами — паличками для їжі, шматками мотузки, загостреними монетами, голками та багатьма іншими предметами.

Повернувшись до Америки, Хейс почав викладати засвоєне мистецтво. З'явилась публікація, де він був названий «першим американським ніндзя». Саме з його слів і вражень Захід вперше широко взнав про ніндзюцу — його історію, філософію, структуру, техніку, цілі. Зараз патріарх американських ніндзя Стівен Хейс видає багатотомний посібник з техніки ніндзюцу і широко пропагує це бойове мистецтво.

Патріарх Хацумі вважає, що справжнє ніндзюцу (або німпо) — це розкриття безмежних можливостей людини при дотриманні суворої і точної гармонії духовного та фізичного починання. Проте, якщо фізичної сили і витривалості, загальних бойових навичок можуть досягти практично всі, то вища майстерність та духовне самовдосконалення у ніндзюцу може відкритися лише тим, у кому сполучаються природжені таланти та здібності з безмежною терплячістю та відданістю справі, а також глибокою повагою і шанобою до свого вчителя.

Сучасне навчання у школі Тогакуре-рю включає у себе 8 частин: бій без зброї, стрибки, бій за допомогою дерев'яної палиці, метання та застосування холодної зброї, бій з мечем та цепом, звільнення від путів та проникнення у зачинені приміщення, мистецтво маскування, військова тактика та стратегія.

Усе навчання розбито на 3 рівня. На першому засвоюються найпростіші засоби бою «голими руками», розвиваються основні (базові) групи м'язів, зв'язок, сухожилля. Майбутні ніндзя виробляють у себе феноменальну гнучкість та стрибучість. Тренування з самого початку дуже суворі і багато новачків не витримують навантажень. Вони вчаться падати з будь-яких положень на кам'яну підлогу, повзти по-пластунськи на великій відстані, долати фантастичні дистанції бігом (досвідчені ніндзя вміли долати за добу до 300 кілометрів).

Учні вчать безшумно рухатися та уникати засідок. Цей рівень готує «генина» — розвідника та бійця, володіючого усіма базовими навичками ніндзюцу.

(Далі буде),
Підготував
Ю. ЛЕОНОВ.

ХРОНІКА

ГРЕКО-РИМСЬКА БО-РІТБА: 18—22 квітня, м. Очаків. На всесоюзному турнірі пам'яті О. В. Суворова, де брали участь понад 250 спортсменів 1976—77 рр. народження з 19 команд міст Балу, Кишиньова, Тюмені, Норильська, Запоріжжя, Курська, Києва та ін. виступила збірна ніровоградської ДЮСШ № 3. У ваговій категорії до 81 кг другим став старшокласник НСШ № 33 Микола Царенко, а бронзову нагороду у «вазі» до 48 кг виборов його товариш по команді Сергій Василенко з СШ № 2 обласного центру. Шлях на п'єдестал юним атлетам вказали М. С. Сушко, М. М. Новохатко та М. А. Горбань — тренери ДЮСШ № 3.

* * *

ТУРИЗМ: 15—18 квітня, м. Бахчисарай. На IV Республіканському змаганні гуртників позашкільних закладів із велосипедного і гірського видів туризму велосипедисти ніровоградської обл. СЮТУР, впевнено «віднававши» фігурне водіння і стрімко фінішували на велоралі, зайняли третє місце серед команд України. До складу команди, яку готували О. В. Колотуха та В. П. Тначенко, входили старшокласники СШ № 19 С. Зарубін, В. Кочнев, Т. Куць, учень СПТУ № 18 О. Гріб, десятикласниця з СШ № 11 О. Кусанова, вихованці СШ № 13, 17 та 34 обласного центру О. Сиринини, О. Казарін та В. Тначенко.

На жаль, «гірники» з Олександрійської СЮТУР відстали від своїх земляків з Кіровограда, зайнявши на скельній трасі змагань лише 13-те місце.

* * *

СПОРТИВНЕ ОРІЕНТУВАННЯ: У неділю, 21 квітня, у сосновому лісі поблизу с. Бірки Олександрійського району нагороді відкритого чемпіонату області розіграли шанувальники спортивних март і компасів. «Козирні карти» дісталися І. Морозовій із Світловодська та А. Єфименко із Кіровограда (у віковій групі до 13 років). Серед п'ятнадцятирічних орієнтувальників перемогу святкували О. Царькова з Кіровограда та Д. Шабалов з Олександрії. Гості з Чернаса Тетяна та Микола Божко були першими у групі до 19 років.

* * *

ФУТБОЛ: Кіровоградська «Зірка», двічі зазнавши поразки у гостях (22 квітня від очанівського «Маяка» та 25 квітня від криворізького «Кривбасу»), розпочала серію «домашніх матчів» чудовою грою на Кубок України з Івано-Франківським «Прикарпаттям» (3:1, 29 квітня), що дало нам можливість сподіватися на успіх і надалі. Але 4 травня футбольні «Зірки» з незрозумілої причини програли перемогу на своєму полі над новачками другої ліги «Карпатями» (Кам'янка-Бугська), що зуміли розумною грою звести зустріч до нічий (1:1). У восьмому турі (7 травня) «Зірка» зустрілася теж на своєму полі з одним з лідерів чемпіонату країни серед команд другої ліги ужгородським «Заньпраптям». Цю зустріч ніровоградці виграли з рахунком 1:0, ще раз довівши, що грати можуть, були б тільки умови. А саме з цим зараз ускладнення — починає команду старший тренер М. Латиш, який віднині працюватиме у московському «Динамо». Наступний матч «Зірка» проведе 12 травня у Комунарську з місцевим «Сталлю».

МАГАЗИН-САЛОН «ОРБІТА»

ПРОПОНУЄ:

ПОБУТОВІ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНІ ПРИЛАДИ «ЧЕРЕМОШ-128», «ЛІК», які можна використовувати як побутові персональні комп'ютери, призначені для комп'ютерних ігор, їх також використовують як персональну інформаційну систему і для навчання-складання програм на мові високого і асемблерного рівнів.

«Черемош-128» і «Лік» прості в користуванні учням, доступні студентам, спеціалістам усіх галузей народного господарства.

Вартість базового комплекта «Черемош-128» (без монохромного монітора) — 850 крб., а з монітором, який має підвищену вирішувачу здатність і частоту регенерації — до 1300 крб.

Вартість базового комплекта «Лік» без монохромного монітора — 548 крб., з монітором — до 988 крб.

ІГРАШКА «БЛОК ЖИВЛЕННЯ ПОБУТОВИХ КОМП'ЮТЕРІВ»

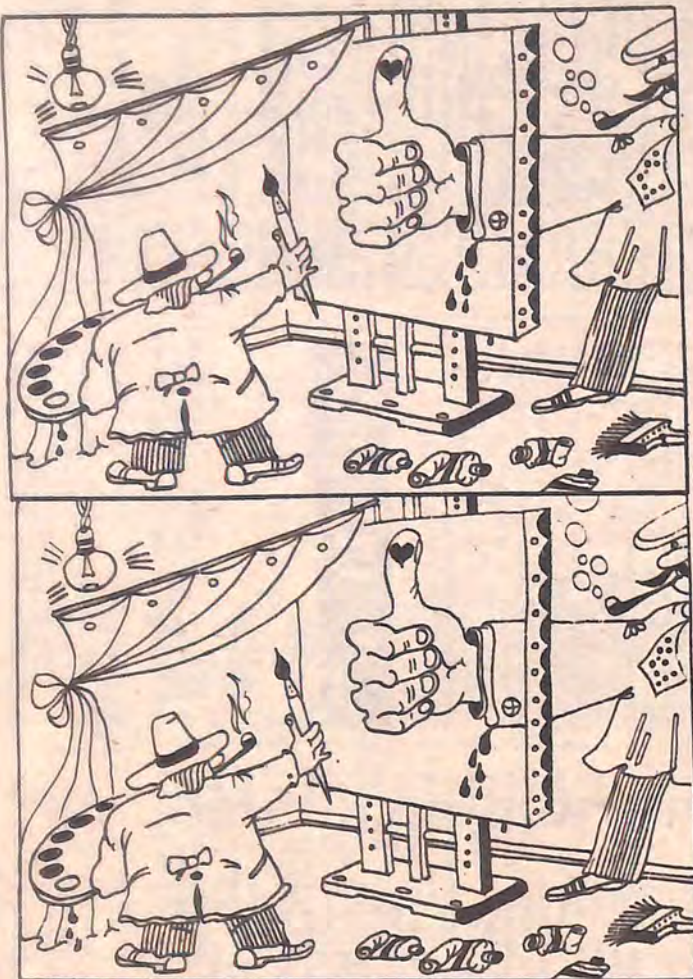
Блок живлення побутових комп'ютерів з напругою живлення 12В, 5В, мінус 5В, використовується і для інших радіоелектронних виробів з аналогічною напругою живлення.

Блок живлення призначений для експлуатації в житлових приміщеннях при температурі від 10 до 35 градусів і відносній вологості до 80 процентів.

Блок живлення підключається до змінного струму (220±22)В частотою (50±1)Гц. Ціна — 59 крб.

Якщо хочете придбати ці товари звертайтеся: м. Кіровоград, пл. Дружби народів, 7, тел. 22-26-02. Ухати автобусами 105, 107, 112, 120, тролейбусами 1, 2, 4, 6, 8.

«ОРБІТА».

Знайдіть 10 відмінностей.

ШОКОЛАДНА ПОМАДКА

Для неї потрібно: 300 г цукру, 1/2 склянки води, 1 чайна ложка оцту, 50 г шоколаду чи какао, 1 чайна ложка вершкового масла, ванілін.

Готують помадку так: цукор залити гарячою водою, оцтом, накрити і варити. Якщо крапля сиропу, падаючи із ложки, тягне за собою «нитку», додайте розігрітий шоколад чи зварене у 2-3 столових ложках води какао. Зніміть із плити, додайте масло, ванілін. Коли маса почне застигати, вилийте її на торт.

Коктейлі молочні. Молоко та інші складові частини коктейлю треба попередньо охолодити. Потім у високій посудині все змішати і збити міксером.

РОЖЕВІЙ. 30 г малинового сиропу, 50 г апельсिनного соку, 150 г молока.

МЕДОВІЙ. 3 чайні ложки меду, 30 г лимонного соку, 150 г молока.

ЖОВТКОВІЙ. 1 яєчний жовток, 2 чайні ложки цукрового піску, 150 г молока.

КАВОВІЙ. 50 г міцної кави, 2 чайні ложки цукрового піску, 150 г молока.

ІНГУЛ

Інгул — річка чималенька, Нівроку, довгенька, Та, як сирота бідненька — без тата, без неньки.

Інгул колись був дзеркальним, Мав добрячу силу, І тоді там запорожці «Чайками» ходили.

А тарані, а тарані Було тоді в річці, Що вивозили возами Ії запорожці.

Промислові були лови — Сушили, солили, Відправляли на Хортицю Козакам для сили.

Зараз в мулі на Інгулі І жаба не квакне. Все живе давно поспуло І неслівко пахне.

Засмітили, замулили Всі джерела в річці. Все для пагуби робили В кожній п'ятирічці.

І тече він, зобиджений, Слабкий, безпритульний Зубожилій, принижений... А де ж ми, культурні??

Де ж ті люди, що врятують Знедолену річку? Всі зусилля, що згуртують Ще в цій п'ятирічці!

Пам'ятаю, як в дитинстві Купався в Інгулі. Не було ж такого свинства! Не було ж і мулу!

Біля камінця пірнали, Славно розважалися. І в «ловитки» в воді гралися. На човнах каталися.

Де любителі природи? Хазяї всевладні? Треба жось дійти згоди Й річці дати раду.

Щоб Інгул був свіжий, чистий, Мав оту тараню, Щоб купались в ньому діти Зрання до смеркнення.

А як раки заводяться, — То те вже від Бога: Остаточне очищення, Повага перемога!

Натякну вам обережню, Що не всі байдужі: Будеться набережна — Буде Інгул дужим!?

О. ДОНЧЕНКО.

м. Кіровоград.

(Продовження. Початок у № 30—34 за 1990 р., № 1—17 за 1991 р.).

Началось ли самодержавие Распутина... с низвержения Николая «большого» (т. е. вел. кн. Николая Николаевича), — как это думает М. Н. Покровский? — или раньше, об этом можно конечно спорить; бесспорно только то, что в один, далекий не прекрасный для России день, это самодержавие «сибирского авантюриста» стало вполне реальным фактом, на веки опозорившим и без того несчастный дом Романовых.

Распутин видел ясно, что дом Романовых — несчастный дом, ибо он возглавлялся ограниченным, слабодушным монархом, находившимся под влиянием вздорно-истеричной, недоброй, тщеславной и не-русской царицы.

Проникнув в этот «дом», как в свой, извлекая из него огромные для себя выгоды и привилегии и чая еще больше, — Распутин связал себя с судьбой этой семьи, отлично понимая, что счастье ее — его счастье, что в тот день, как не станет Николая II и Александры Романовых, — не станет и его, Григория Распутина.

Сибирскому авантюристу нужно было захватить бразды правления в свои руки по той простой причине, что они находились в слишком ненадежных руках неудачливого монарха, который не знал ни своего народа, ни его ближайших правителей так, как их знал по своему прозорливый Распутин, с трепетом внимавший нарастающим волнам великой революции.

Он дрожал за трон, в страхе народного гнева, — дрожал потому, что сам себе слишком теплое и прочное, назалось ему, гнездо в самом упрямом местечке этого трона.

Отдалить революцию, грозившую прикончить его «славные дни Аранжуза», не дать ей разгаться и пасть на его собственную голову — было в прямых интересах Распутина. Достигнуть этого он мнил, в своей «мушкетерской» простоте, упрямством твердым царского самодержавия. И если царь не знал, как лучше всего пользоваться своей прерогативой, — Распутин, в их общих интересах, оставалось одно: взглянуть на царскую прерогативу, как на собственную. — Отсюда в сущности и начинался самодержавие Распутина под маскою самодержавия Николая II.

Мы знаем, со слов С. П. Белецкого, что, «при каждой смене министра внутренних дел или председателя совета, поднимался вопрос о материальном обеспечении Распутина, какое исключало бы возможность проведения им дела, во многих случаях, сомнительного характера»; знаем, что министр А. Н. Хвостов и тот же Белецкий выдавали Распутину ежемесячные субсидии, имевшие целью подкуп «старца» в их карьеристических целях; знаем, что целый ряд аферистов и просто ходоков за себя и других делали изрядно крупные подношения Распутину в виде подарков, пожертвований и т. п., предназначавшихся «старцем» отчасти на дела благотворительности (ради широкой популярности), отчасти же на перестройку и омеблировку дома в с. Покровском, улучшение своего хозяйства и прочие «собственные нужды».

Но, зная все это, мы тем не менее глубоко поражаемся той близорукости, с какой подобные Палеологу или С. П. Мельгунову современники Распутина зирали на последнего как на подкупленного агента Германии, как на какого-то «мошеника», которого банкирам Манусам и Рубинштейнам легко удавалось обращать взятной в «слепое орудие» их финансовой политики.

Распутин, отнюдь не безгугл «чужими» деньгами, был разумнеем гораздо требовательнее, чем это полагали в своей наивности и тот же посол Франции, и многие другие. Хитрому «старцу» нужна была прежде всего безопасность трона, негласно им самим понимаемая, нужно было укрепление царского престижа, вот-вот готового рухнуть под угрозой полчищ Вильгельма II, нужно было спасти царя, а главное себя, себя самого, связанного с царем и его казноу, сулившими нуду больше благ, чем те, что были в распоряжении какого-то Мануса, который «обеспечивал связи с Берлином». — Вот где надо искать причину позорота Александры Федоровны, находившейся под полным влиянием Распутина, в сторону сепаратного мира с Германией (намер на который мы находим уже в письме царицы от 17-го апреля 1915 г., где она цитирует Николаю II послание своего брата вел. герцога Эрнста-Людвига с предложением «начать строить мост для переговоров»).

Что во времена войны 1914—1916 гг. Распутин окончательно овладел директивной всей государственной и церковной жизни России и что Иллорд, называя его «неофициальным русским царем и патриархом», не слишком фантазировал, в этом теперь — после опубликования целого ряда документов, относящихся к эпохе «распутинщины» — нам не приходится, пожалуй, сомневаться ни в «малейшей степени».

За недостатком места в настоящем очерке для планомерных доказательств сказанного, мы ограничимся лишь несколькими фактами, как наиболее яркими и несомненными примерами самодержавия Распутина.

О том, что в делах церкви Распутин став для духовенства «царь и бог», мы можем заключить не только из земных поклонов В. Н. Саблера, ответивших Распутину за назначение обер-прокурором Синода, не только из победы Распутина над епископом Гермогеном и т. п., но и непосредственно со слов самой царицы Александры Федоровны, из письма которой (12 ноября 1915 г.) мы узнаем, что от Распутина действительно зависело назначение любого из угодных «старцу» пастырей на любой из высших постов, кончал интригополитик — «Душка», — пишет «благочестивейшая» Николая II, я забыла рассказать тебе о Питириме, — энзархе Грузии... он человек достойный и великий молитвенник, как говорит наш Друг (т. е. Распутин). О. (Распутин же) просит тебя быть твердым, так как Питирим единственный подходящий человек. У Него (Распутина) нет никого, кого бы он мог рекомендовать на место Питирима... Затем Он просит тебя немедленно назначить Жевахова помощником Волкина. Он... в совершенстве знает церковные дела. — Это твоё желание, — ты повелитель».

«Он даже поучал Александру Федоровну: — «если будут предлагать большие суммы (с тем, чтобы получить награды), их нужно принимать, так как деньги очень нужны».

(Далі буде).

VIDEO

м. Кіровоград, вул. Полтавська, 74.

ПОНЕДІЛОК, 13 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Мене звали «Трійцею». Комедія.
13.30, 17.30 «Тигр-крате-3». Бойовик.
15.30 «Захопити живим чи мертвим». Бойовик.
19.30 «Джамні Рикова». Комедія.
21.30 «Месниця». Бойовик. Еротика.

ВІТРОК, 14 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Останній зоряний війн». Фантастика.
13.30, 17.30 «Вверх, за течією ріки». Комедія.
15.30 «Жахи на озері».
19.30 «Мішень». Бойовик.
21.30 «49 годин». Бойовик.

СЕРЕДА, 14 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Кіготь-убиєць наносить удар». Бойовик.
13.30, 17.30 «Ренегат». Комедія.
15.30 «Болотна тварина». Жахи.

19.30 «Попередня гра». Комедія.
21.30 «Заборонені теми». Бойовик.

ЧЕТВЕР, 15 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Розлючена королева». Бойовик.
13.30, 17.30 «Вогняна сила». Бойовик.
15.30 «Алігатор». Жахи.
19.30 «Посланець смерті». Бойовик.
21.30 «Порожня клітка».

П'ЯТНИЦЯ, 16 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Кінг-Конг з Гонконга». Бойовик.
13.30, 17.30 «Месник». Бойовик.
15.30 «Мисливці за головами». Бойовик.
19.30 «Чаклун». Бойовик.
21.30 «Кам'яні джунглі».

СУБОТА, 17 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Ангел вогню». Бойовик.
13.30, 17.30 «Кобра». Бойовик.
15.30 «Дурні гроші». Комедія.
19.30 «Ніко». Бойовик.
21.30 «Отруєний месник». Комедія.

НЕДІЛЯ, 18 ТРАВНЯ

10.00 Мультфільми.
11.30 «Легенда». Казка.
13.30, 17.30 «Догідливий богам». Бойовик.
15.30 «Школа «Вище духу». Бойовик.
19.30 «Смерть наперекір» (Ніко-2).
21.30 «Демонстрування сили». Детектив.

«Молодой коммунар» — информационно-публицистический еженедельник. Учредитель — Кировоградский обком ЛКСМУ (МДС).
На украинском языке.

НАША АДРЕСА:
316050, МПС,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Телефоны: редактора — 22-54-26; відповідального секретаря — 22-27-65; секторів: економіки та екології — 22-04-84, культури і моралі — 22-29-92, комсомольського життя та політики — 22-04-84, учнівської та студентської молоді — 22-39-83, соціальних проблем — 24-66-79; фотолaboratorії — 24-04-94; коректорської — 23-61-83, оголошень — 22-59-82.

Друкарня імені Г. М. Дмитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.

Газета виходить щосуботи.

Зам. № 308.

Індекс 61103. Тираж 16 500.

Редактор

М. ШВОРАК